

HANDLINGAR

till

sammanträdet

2018-11-19--20

Del 1 t o m sid 136

Central förvaltning

TILLKÄNNAGIVANDE

Sida: 1(1)

2018-11-07

LANDSTINGSFULLMÄKTIGE

Fullmäktige sammanträder i Kristinehallen, Bergmästaregatan, Falun, **2018-11-19--20** med början första dagen kl 09.30 för behandling av i bilagda föredragningslista upptagna ärenden.

Landstingsstyrelsens förslag till "Landstingsplan och budget 2019. Finansplan 2019-2021" finns tillgängligt i Landstingshuset

Mikael Rosén
Ordförande

2018-11-07

Delgives

Fullmäktigeledamöter m fl

Fullmäktigesammanträdet i november 2018 i Falun

Måndag

2018-11-19

Kl 08.30

Kaffe

Kl 09.30

Fullmäktigesammanträdet öppnas

Ekonomidirektör Peter Hansson inleder ärendet 10:
Regionplan och budget 2019. Finansplan 2019-2021
10 minuter

Kl 10.50

Paus (10 min)

Kl 13.00

Lunch

Kl 14.00

Förhandlingarna fortsätter

Kl 15.30

Kaffe

Kl 16.00

Förhandlingarna fortsätter

Kl 16.30

Förhandlingarna avslutas

Kl 19.00

Middag Dalasalen, Falun enligt särskild inbjudan

Tisdag

2018-11-20

Kl 09.00

Förhandlingarna återupptas

Kl 10.00

Kaffe

Kl 10.30

Förhandlingarna fortsätter

Kl 11.30

Paus (10 min)

Kl 13.00

Lunch

Kl 14.00

Förhandlingarna återupptas

Kl 15.30

Kaffe

Kl 16.00

Ombudsval till Sveriges Kommuner och Landstings
kongress

Kl 16.30

Förhandlingarna återupptas och avslutas senast kl 18.00

LOKALER

Fullmäktigesammanträdet äger rum i Kristinehallen, Falun

Med tanke på att många personer är allergiska mot parfymdofter bör vi tänka på att inte använda parfymerade produkter då vi är på sammanträdet.

Trådlöst Internet (Wi-Fi) finns tillgängligt i lokalen – se instruktion i handlingarna

Parkeringstillstånd – hanteras av ditt partis politiske sekreterare

Arvodesblanketten finns att skriva ut:

[www.ltdalarna.se/Politik/För politiker/Arvodesblankett och belopp/Arvodesblankett](http://www.ltdalarna.se/Politik/För_politiker/Arvodesblankett_och_belopp/Arvodesblankett)

Blanketten går också att fylla i där.

Vid frågor om arvodesblanketten – vänd dig i första hand till ditt partis politiske sekreterare

Kostpriser: **Fullmäktigeledamöterna anger på rese- och arvodesräkningen antalet intagna måltider (lunch och kaffe). Avdrag sker vid utbetalningen enligt gällande taxa.**

Falu kommuns priser: Lunch 92 kr och kaffe 32 kr

Internet: Dessa handlingar finns att tillgå på Landstinget Dalarnas hemsida www.ltdalarna.se. Sammanträdet sänds även via webb. Länk till sändningen publiceras inför sammanträdet på Landstinget Dalarnas hemsida.

Länk till kommunallagen: <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20170725.htm>

Välkommen till fullmäktige!

Med respekt för den demokratiska processen och för ett aktivt och närvarande mötesdeltagande så har vi några ordningsregler:

Alla eventuella frågor, intervjuer och diskussioner från åhörare och representanter för media med ledamöterna sker under pauser eller efter mötets slut.

Till representanter för media: Om du behöver genomföra en intervju med någon fullmäktigeledamot i pausen eller efter mötets slut, så finns pressansvarig på plats som hjälper till att förmedla kontakt.

Presstjänsten: 070-298 75 55

Fotografering

Vi erbjuder fotografering för dig som fullmäktigeledamot i fotostudion.

Klockan: 07:30 - 09:00

Datum: 19 november och 20 november

Den 10 december erbjuds fotografering 10:30 - 11:30.

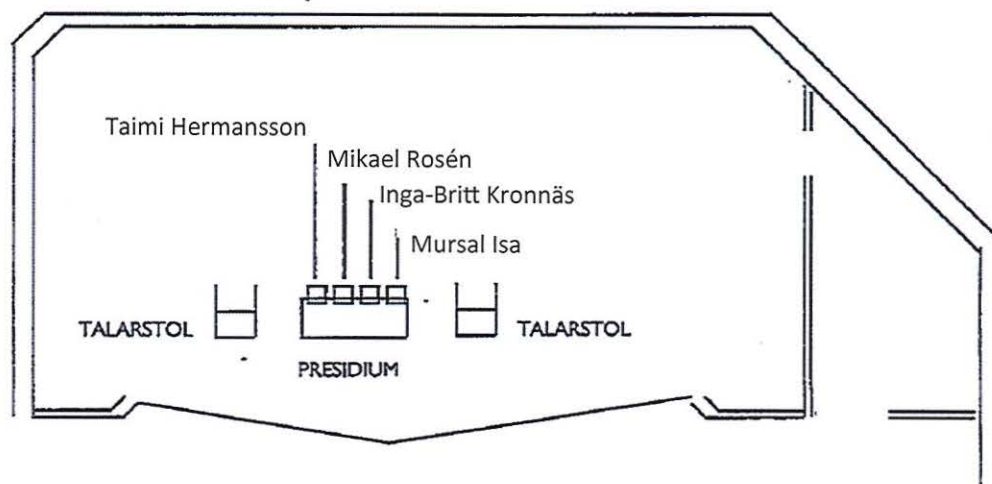
Fotostudion ligger i plan 1 i Landstingshuset, bredvid Centralen (skyddsrummet).

1 Benny Rosengren (SD)
 2 Lisbet Mörk-Amnelius (DSP)
 3 Birgitta Sacrédeus (KD)
 4 Ulf Berg (M)
 5 Christer Carlsson (M)
 6 Sofia Jarl (C)
 7 Bo Brännström (L)
 8 Mursal Isa (MP)
 9 Kristina Svensson (S)
 10 Elin Norén (S)
 11 Abbe Ronsten (S)
 12 Maja Gilbert Westholm (V)
 13 Sonny Pettersson (SD)
 14 Ingvar Nille Niilimaa (DSP)
 15 Torsten Larsson (KD)
 16 Charlotte Wiberg-Gudmundsson (M)
 17 Gunilla Franklin (M)

18 Anna Hed (C)
 19 Lotten Kluck (L)
 20 Kerstin Lundh (MP)
 21 Susann Berger (S)
 22 Per-Inge Nyberg (S)
 23 Agneta Andreasson-Bäck (S)
 24 Kajsa Fredholm (V)
 25 Mats Nordberg (SD)
 26 Björn Hammar skjöld (DSP)
 27 Jonas Hillerström (KD)
 28 Mikael Rosén (M)
 29 HåGe Persson (M)
 30 Jonny Jones (C)

31 Svante Parsjö Tegnér (L)
 32 Jonas Åsenius (MP)
 33 Lars Isacson (S)
 34 Per Morelius (S)
 35 Camilla Andersson (S)
 36 David Örnberg (V)
 37 Per-Ola Ahlström (SD)
 38 Tatiana "Tanja" Krigsman (DSP)
 39 Carin Malm (KD)
 40 Ulrik Bergman (M)
 41 Håkan Frank (M)
 42 Göte Persson (C)
 43 Christina Bröms (C)
 44 Linda Zetterström (C)
 45 Ahmed Bari (S)

Placeringslista för Landstinget Dalarnas fullmäktigeledamöter valperioden 2018-10-15 - 2022-10-09

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	

46 Linda Kvarström (S)
 47 Kjell Persson (S)
 48 Josefin Heed (V)
 49 Ronie Andersson (SD)
 50 Madeleine Figgé (DSP)
 51 Roy Uppgård (KD)
 52 Sebastian Larsson (M)
 53 Carina Källström (M)
 54 Mikael Thalin (C)
 55 Sara Persson (C)
 56 Pär Kindlund (C)

57 Suzanne Lazar (S)
 58 Krister Andersson (S)
 59 Inga-Britt Kronnäs (S)
 60 Matts Hammarqvist (V)
 61 Inge Östlund (SD)
 62 Gösta Sarholm (DSP)
 63 Anders Bengtsson (KD)
 64 Martin Bergman (M)
 65 Caroline Wilfox (M)
 66 Anna Granlund (M)
 67 Nils-Åke Norman (M)
 68 Liv Lunde Andersson (S)
 69 Kurt Podgorski (S)
 70 Irene Homman (S)
 71 Nall Lars-Göran Andersson (S)
 72 Zohreh Anhari (V)

73 Marie Jakobsson (SD)
 74 Johan Persson (SD)
 75 Kent Forschner-Hell (SD)
 76 Matti Trogothsson (SD)
 77 Britt-Inger Remning (M)
 78 Christina Brunell (M)
 79 Ivan Eriksson (S)
 80 Anna-Lena Andersson (S)
 81 Gunnar Barke (S)
 82 Bigitta Sohlberg (S)
 83 Anders Rosell (S)

Ledamöter i Landstingsfullmäktige

DEBATTREGLER ENLIG FULLMÄKTIGES ARBETSORDNING § 28

1. Huvudregel – 5 minuter för första anförandet, 3 minuter för följande anföranden

Som huvudregel gäller att ledamöterna i varje ärende kan begära ordet för ett första anförande som sträcker sig i maximalt **5** minuter. På de därpå följande anförandena gäller en tidsbegränsning om maximalt **3** minuter. På varje anförande, d v s oavsett om det är ett första eller senare anförande, finns möjlighet till ett replikskifte om 2 min per replik.

Syftet med att medge en längre talartid för första anförandet i varje ärende är att ge ledamöterna möjlighet att inledningsvis utveckla argumenten för sina ställningstaganden.

Dessa talarregler gäller också i tillämpliga delar när fullmäktige behandlar interpellationer och frågor.

2. Undantag – särskilda debatter

Vid särskilda debatter om t ex budget, mål och ramar, årsredovisning m.m. gäller en särskild talarordning. Debatten inleds med anföranden av en representant för varje parti (gruppledare eller annan av partiet utsedd ledamot). Talartiden dem emellan fördelas så att Landstingsstyrelsens ordförande får tala i maximalt **12** minuter, övriga i maximalt **6** minuter. Varje deltagare i den debatten får dessutom rätt till 2 repliker om 2 minuter att fritt disponera under gruppleddardebatten. Efter det att gruppleddardebatten avslutats träder huvudregeln in för den fortsatta debatten

Presidiet avgör för vilka ärenden den särskilda debattordningen ska tillämpas.

Förslag till talarordning när ärendet "Regionplan och budget 2019. Finansplan 2019-2021" debatteras: Ulf Berg (M), Elin Norén (S), Benny Rosengren (SD), Sofia Jarl (C), Lisbeth Mörk- Amnelius (DSP), Maja Gilbert Westholm (V), Birgitta Sacrédeus (KD), Bo Brännström (L) och Kerstin Lundh (MP).

HANDLEDNING FÖR VOTERINGSANLÄGGNING

Framför dig har du en fjärrkontroll med knappar för att begära **ORDET** och **REPLIK/GENMÅLE**, vid upprop/votering knapparna **JA/närvaro**, **NEJ** och **AVSTÅR**.

Med ett kort tryck på vald knapp registreras ditt val i anläggningens dator vilket bekräftas genom att den **gröna lampan ovanför Ordetknappen släcks**. Fjärrkontrollen behöver inte riktas mot presidiet för att signalen ska gå fram.

Vid **upprop trycker ledamoten på knappen JA** när namnet läses upp av **sekreteraren**.

Om du inte gör detta kommer panelen att bli låst för votering och talarlista.

Så snart aktuellt ärende visas kan **Ordet begäras**.

Replik kan bara begäras under det att någon håller ett anförande vilket visas på projektorduken.

Då anförandet är slut kan den som begärt replik få ordet. Begränsning av repliktid kan förekomma. Under en replik kan den som senast anförde begära genmäle genom att trycka på Replik-knappen.

Begränsning av antal repliker/genmälen kan förekomma.

Vid votering meddelar ordföranden när man kan avlägga sin röst genom att trycka på någon av knapparna **JA**, **NEJ** eller **AVSTÅR**. Har man röstat men vill ändra sig kan man göra detta genom att trycka på annan knapp så länge ordföranden inte förklarat voteringen avslutad.

Voteringsresultatet presenteras översiktligt via dataprojektor.

Vi använder inte reservationsknappen utan anmäl ev reservation muntligt.

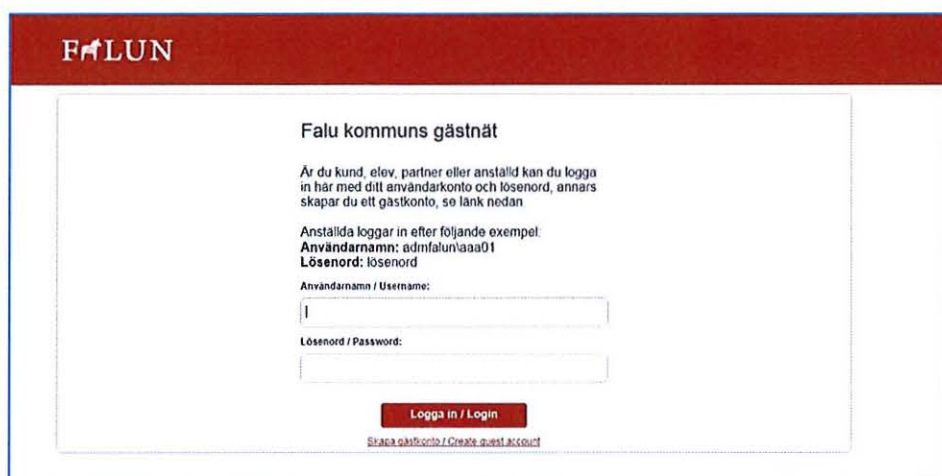
Välkommen till Falu kommuns nya trådlösa gästnät

Från och med fredag 25 september öppnar IT-kontoret det nya gästnätet. Det innebär att "Karma-konton" samt biljetter ersätts med en modernare teknik.

Vi vänder oss till alla gäster, anställda, elever och partners som befinner sig i Bibliotek, Slättanläggningarna, Lugnetanläggningarna samt alla skolor.

FKGUEST visas som ett alternativt nätverk i de mobila enheterna
Bild 1 kommer att visas vid val av nätverket FKGUEST.

Bild 1

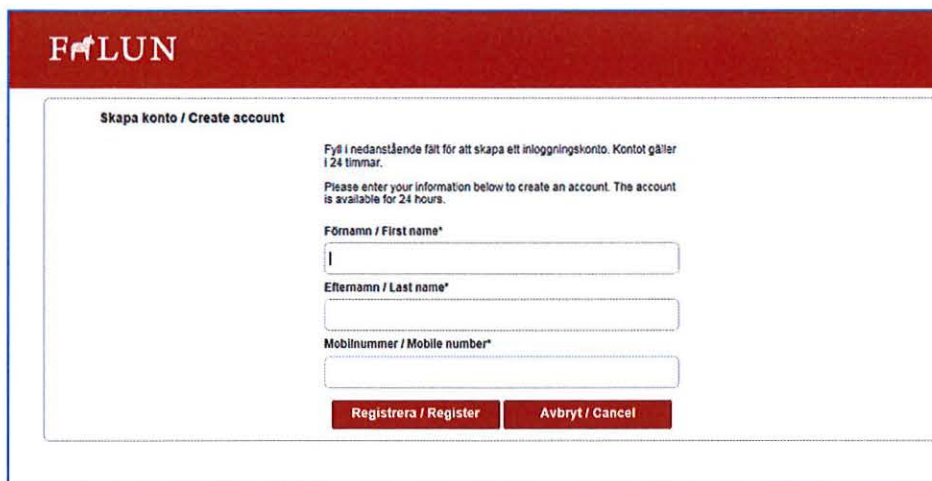

The screenshot shows the login interface for Falu kommun's guest network. At the top is the 'FALUN' logo. Below it, the title 'Falu kommuns gästnät' is displayed. The text explains that users can log in with their account or create a guest account. It provides an example for staff: 'Användarnamn: admfalun\aaa01' and 'Lösenord: lösenord'. There are input fields for 'Användarnamn / Username' and 'Lösenord / Password'. A red 'Logga in / Login' button is at the bottom, along with a link to 'Skapa gästkonto / Create guest account'.

Är du redan kund, elev, partner eller anställd kan du logga in med ditt användarnamn och lösenord. Endast anställda loggar in enligt följande exempel "admfalun\aaa01".

I annat fall skapar du ett gästkonto genom att klicka på länken "skapa gästkonto" enligt nedan. Inloggningsuppgifter skickas via SMS och kräver alltså en mobiltelefon. Fyll i fälten enligt bild 2.

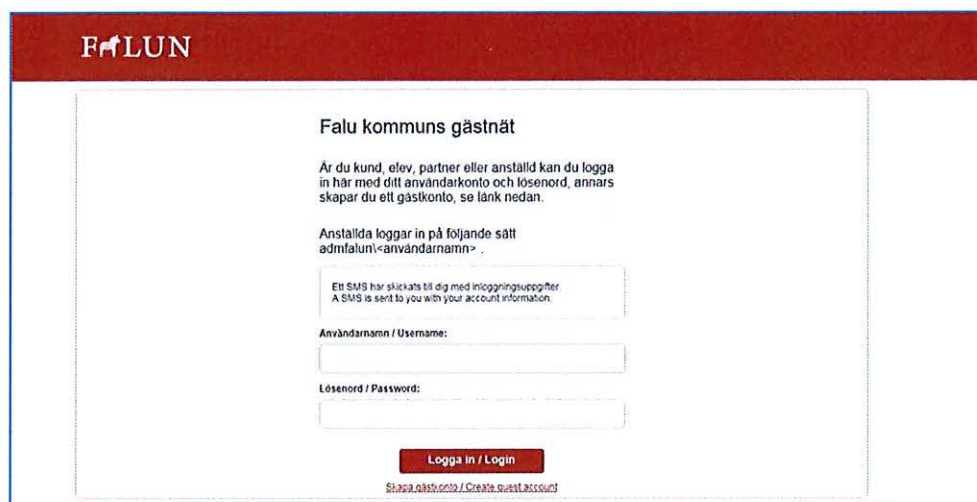
Bild 2

The screenshot shows the account creation interface for Falu kommun's guest network. At the top is the 'FALUN' logo. Below it, the title 'Skapa konto / Create account' is displayed. The text explains that users need to fill in the fields to create an account, which is valid for 24 hours. It provides instructions in both Swedish and English. There are input fields for 'Förnamn / First name*', 'Efternamn / Last name*', and 'Mobilnummer / Mobile number*'. At the bottom are two buttons: 'Registrera / Register' and 'Avbryt / Cancel'.

När fälten är ifyllda och registrerade kommer ett SMS att skickas till dig med inloggningsuppgifter, enligt bild 3.

Bild 3

The screenshot shows a web page for 'Falu kommuns gästnät' (Falu Municipality's guest network). At the top is a red header with the 'FALUN' logo. The main content area is white and contains the following text and form elements:

- Falu kommuns gästnät**
- Text: 'Är du kund, elev, partner eller anställd kan du logga in här med ditt användarkonto och lösenord, annars skapar du ett gästkonto, se länk nedan.'
- Text: 'Anställda loggar in på följande sätt: admfalun<användarnamn>'
- A box containing the text: 'Ett SMS har skickats till dig med inloggningsuppgifter. A SMS is sent to you with your account information.'
- Text: 'Användarnamn / Username:' followed by a text input field.
- Text: 'Lösenord / Password:' followed by a password input field.
- A red button labeled 'Logga in / Login'.
- A link at the bottom: 'Skapa gästkonto / Create guest account'.

Lycka till

Serviceförvaltningen

IT-kontoret

FÖREDRAGNINGSLISTA
MED FÖRSLAG TILL BESLUT TILL
FULLMÄKTIGESAMMANTRÄDET
2018-11-19--20

Sammanträde i Landstingsfullmäktige

Tid: 2018-11-19 kl 9:30

Plats: Kristinehallen, Bergmästaregatan, Falun

Dessa handlingar finns att tillgå på Internet adress www.ltdalarna.se.**Innehållsförteckning**

	Inledning och protokollsjustering	3
1	Fullmäktigesammanträdets öppnande	3
2	Protokollsjustering	3
3	Upprop	3
4	Information	3
	Frågor, Interpellationer och motioner	4
5	Frågor	4
6	Interpellationer	4
7	Inkomna motioner fr o m 16 oktober 2018 och redovisning av motioner som inte är färdigbehandlade	4
	Anmälningssärenden	5
8	Anmälningssärenden	5
	Av landstingsstyrelsen beredda ärenden med förslag till beslut	7
9	Skattesats 2019	7
10	Regionplan och budget 2019. Finansplan 2019-2021	7
11	Strategi för hantering av pensionsskuld	8
12	Revidering av direktiv för donationsmedel	9
13	Omfattning av hälso- och sjukvård samt rätt till subventionerad hälso- och sjukvård för vissa oförsäkrade patienter – och barns rätt till hälso-och sjukvård	10
14	Revidering Avtal Hälsoval Dalarna	11
15	Revidering av landstingets/regionens reglementshäfte	12
16	Avtal om finansiering av vissa kollektivtrafikskostnader i Dalarna samt tre andra avtalsreglerade poster	14
17	Landstingets Kultur- och bildningsplan 2019-2022	14
18	Revidering av bolagsordningen för Tåg i Bergslagen	15
19	Revidering av Finsam-förbundens förbundsordningar	16
20	Svar på motion från Katarina Gustavsson (KD): Inrätta en övergripande antikorrupsionsplan som ska förebygga och bekämpa korruption	17
21	Svar på motion från Knut Scherman (SD) angående uppsägningar	18

22	Svar på motion från Ulf Berg (M) m. fl: Upphandling av rekryteringsföretag som stöd vid tillsättning av chefstjänster	18
23	Svar på motion från Katarina Gustavsson (KD): HPV är en ojämlik sjukdom - även män ska vaccineras	19
24	Svar på motion från Jenny Nordahl (SD): Inför bedömningsbil i Borlänge som pilotprojekt	20
25	Svar på motion från Svante Parsjö Tegnér (L) angående Medborgarförslag om diabetesvård	20
26	Svar på motion från Jenny Nordahl (SD): Inför blodbuss i Dalarna	21
	Framställning utan föregående beredning	22
27	Valärenden	22

Inledning och protokollsjustering

1 Fullmäktigesammanträdets öppnande

2 Protokollsjustering

Val av två protokolljusterare samt bestämmande av tid och plats för justering av fullmäktigesammanträdets protokoll: onsdag 28 nov kl 13.00 i landstingshuset, Vasagatan 27, Falun

3 Upprop

4 Information

Information lämnas av landstingsstyrelsens ordförande Ulf Berg och fullmäktiges revisorer

Frågor, Interpellationer och motioner

5 Frågor

Inga frågor har kommit in.

6 Interpellationer

Inga interpellationer har ställts

7 Inkomna motioner fr o m 16 oktober 2018 och redovisning av motioner som inte är färdigbehandlade

Fullmäktige beslutar

1. Redovisningen läggs till handlingarna.

A. Motioner lämnade till landstingets kansli men ännu ej färdigbehandlade av fullmäktige

Bilaga **sid 1-2**

Inga motioner har kommit in

Anmälningssärenden

8 Anmälningssärenden

Fullmäktige beslutar

1. Anmälda redovisningar, rapporter beslut m m läggs till handlingarna.

A. LD18/01107

Protokoll från direktionen i Region Dalarna 2018-09-19
Protokollen finns att tillgå vid fullmäktiges sammanträde och publicerat på
Region Dalarnas hemsida www.regiondalarna.se
<http://www.regiondalarna.se>

B. LD18/03920

Länsstyrelsens beslut 2018-10-19 att ny ersättare efter Jan Wiklund (M) blir
Erik Gustafsson (M) fr o m 12 oktober t o m 14 oktober 2022

C. LD18/03936

Länsstyrelsens beslut 2018-10-19 att ny ersättare efter Tony Femtler (SD)
blir Tomas Andersson (SD) fr o m 8 oktober t o m 14 oktober 2022

Revisionsrapporterna nedan finns publicerade:

<<http://www.ltdalarna.se/Politik/Revision/Rapporter/>>

D. LD18/04068

Granskning av pågående struktur- och förändringsarbete, del 5

E. LD18/04116

Granskning av landstingsstyrelsens uppsiktsplikt

F. LD18/04111

Information ifrån Valmyndigheten gällande datum på bevis i fullmäktigevalet
ska vara t o m 14 oktober 2022

G. LD18/01536

Motion från Lisbeth Mörk Amnelius(DSP) med flera: Revidering av
sjukresereglementet
Motionen återkallas i brev 24 oktober 2018

H. LD18/04236

Protokoll från Förbundsdirektionen Kommunalförbundet Svensk
Luftambulans 2018-10-18 med bl a § 30 Godkännande av delårsrapport 2,
januari-augusti 2018, för Svensk Luftambulans

I. LD17/00540 och LD17/04755

Motioner från Ulf Berg (M) och Christer Carlsson (M):

Rutiner mellan Landstinget och Svenska kyrkan samt övriga religiösa
samfund så att alla anhöriga och berörd personal kan erbjudas ett gott stöd
vid dödsfall inom eller utanför sjukhuset och

Förbättrad tillgänglighet för Landstinget Dalarnas ambulansverksamhet

Motionerna återkallas i brev diariefört 5 november 2018

Av landstingsstyrelsen beredda ärenden med förslag till beslut

9 Skattesats 2019

Diarienummer LD18/02921

Landstingsstyrelsens förslag

1. Skattesatsen för år 2019 behålls oförändrad, d v s 11,63 öre per skattekrona

Sammanfattning av ärendet

Enligt gällande lagstiftning ska förslag till budget upprättas av styrelsen före oktober månads utgång. Om det finns skäl får budgetförslaget upprättas i november månad. I så fall ska styrelsen före oktober månads utgång föreslå skattesats. Landstinget Dalarnas budgetprocess innebär att denna möjlighet måste utnyttjas.

Skattesatsen föreslås vara oförändrad.

I ärendet redovisas följande dokument:

- A) Beslutsunderlag **sid 3-4**
- b) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 5**

10 Regionplan och budget 2019. Finansplan 2019-2021

Diarienummer LD18/01623

Landstingsstyrelsens förslag

1. Regionplan 2019 inklusive finansplan 2019-2021 och budget 2019, enligt bilaga b), fastställs
2. Struktur- och förändringsplanens besparingskrav 2019 för Hälso- och sjukvården fullföljs inte, därutöver utökas Hälso- och sjukvårdens ram med 50 mnkr för att öka produktiviteten och tillgängligheten som i sin tur ska leda till minskade köer
3. Investeringsram om 731 mnkr, varav 168 mnkr avser pågående investeringar från 2018 års beslut, fastställs. Fyra preciserade strategiska investeringar ingår i ramen.
4. Partistöd 2019 beviljas med totalt 11 262 290 kr varav 10 procent utgör grundstöd
5. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att i samband med budgetfördelning av 2019 års ramar senast 15 januari 2019 presentera en handlingsplan för ekonomi i balans.

6. Kollektivtrafiknämnden ges i uppdrag att i samband med budgetfördelning av 2019 års ramar senast 15 januari 2019 presentera en handlingsplan för ekonomi i balans då det föreligger prognoser med hög kostnadsutveckling under året.
7. Delegera till regionstyrelsen att under 2019 fatta beslut om fördelning till förvaltning ur övergripande ram hos Finansförvaltningen.
8. Ge generellt uppdrag till alla nämnder att under 2019 eftersträva ökad effektivitet och produktion samt en hållbar ekonomi för att möta den tillkommande ekonomiska utmaningen under 2020-2021

Sammanfattning av ärendet

Regionplanen Ett hälsosamt Dalarna är en del av en rullande årsplanering och anger den övergripande inriktningen för Region Dalarna under planperioden. Den binder samman regionens övergripande vision samt strategiska mål med verksamhetens inriktning och omfattning samt ekonomiska förutsättningar.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 6-8**
- b) Regionplan 2019 inklusive finansplan 2019-2021 och budget 2019 **särtryck**
- c) Förslag från Sverigedemokraterna: Budget 2019 för Region Dalarna **sid 9-31**
- d) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 32-40**

11 Strategi för hantering av pensionsskuld

Diarienummer LD18/03393

Landstingsstyrelsens förslag

1. Ny strategi för hantering av pensionsskuld baserad på bilaga b), godkänns.
2. Uppdaterade föreskrifter för finansförvaltning, samt uppdaterade placeringsdirektiv för pensionsmedel, enligt bilaga e) och f), godkänns. Förändringarna beskrivs i bilaga d).
3. Ny målbild är att placera 400 mnkr per år till pensionsmedel under en 10-års period.
4. Nytt finansiellt mål enligt bilaga g) nedan, godkänns

Sammanfattning av ärendet

En ny strategi för hantering av pensionsskuld föreslås. Den går ut på att sätta av likvida medel till pensionsmedel regelbundet under en 10-års period

och följa upp att så sker med ett nytt finansiellt mål. Strategin baseras på en rapport. Pensionskostnader och utbetalningar kommer att öka framöver. Förslaget väntas ge en positiv resultateffekt på lång sikt, men stor variation på kort sikt. Placeringsdirektiv och föreskrifter för finansförvaltning uppdateras. För att få ett överskott av likvida medel att investera behövs det tas med i budgetarbetet och Landstinget Dalarna uppvisa positiva resultat. Om frågan inte hanteras på ett adekvat sätt nu kan Landstinget Dalarna få mycket svårt att hantera kostnaderna framöver.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 41-43**
- b) Rapport pensionsskuld **särtryck i färg**
- c) Kommentarer till rapport pensionsskuld **sid 44-47**
- d) Förändringar i föreskrifter och direktiv **särtryck i färg**
- e) Föreskrifter för finansförvaltning **sid 48-59**
- f) Placeringsdirektiv för pensionsmedel **sid 60-75**
- g) Nytt finansiellt mål **sid 76**
- h) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 77-84**

12 Revidering av direktiv för donationsmedel

Diarienummer LD18/03394

Landstingsstyrelsens förslag

1. Uppdaterade placeringsdirektiv för donationsmedel, enligt bilaga b, godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Befintliga föreskrifter antogs av fullmäktige 2015-11-23 - 24.

Förändringar föreslås i Placeringsdirektiv för donationsmedel. Befintligt arbetssätt angående återinvestering av utdelningar skrivs in i placeringsdirektivet. Förslaget tillägg innebär att stiftelserna återinvesterar 10 % av årets utdelningar, under förutsättning att statuterna inte säger något annat. Vidare revideras även mindre delar av direktivet.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 85-87**
- b) Placeringsdirektiv för donationsmedel 2018 **sid 88-102**

- c) Placeringsdirektiv för donationsmedel 2018 ändringar markerade **sid 103-117**
- d) Granskning revisorer stiftelser **sid 118-125**
- e) Granskning revisorer svar **sid 126-133**
- f) Landstingsrevision 2017 **sid 134-135**
- g) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 136**

13 Omfattning av hälso- och sjukvård samt rätt till subventionerad hälso- och sjukvård för vissa oförsäkrade patienter – och barns rätt till hälso-och sjukvård

Diarienummer LD17/03123

Landstingsstyrelsens förslag

1. I avvaktan på migrationsverkets och skatteverkets handläggning av uppehållstillstånd och folkbokföring ska både oförsäkrade barn som stadigvarande vistas i Dalarna, erhålla vård i samma omfattning som folkbokförda barn, och oförsäkrade vuxna som stadigvarande vistas i Dalarna, erhålla vård i samma omfattning som asylsökande.
2. Patientavgifter vid vård enligt ovan tas ut som för folkbokförda.
3. Vid planerad vård ska kvitto på ansökan om uppehållstillstånd/folkbokföring uppvisas.
4. Beslutet omfattar inte EES-patienter, turister, forskare, studenter, arbetskraftsinvandrare och deras anhöriga (vilka förutsätts ha möjlighet till andra försäkringslösningar). Papperslösa, asylsökande och kvotflyktingar omfattas av andra lagar och beslut (bland annat LF2018-02-12 §7)
5. Kostnader som uppstår med anledning av beslutet, ca 100 000 kr, ska finansieras inom anvisad verksamhetsbudget.

Sammanfattning av ärendet

Asyl- och migranthälsa har uppmärksammat att långa handläggningstider vid migrationsverket och skatteverket leder till felaktiga faktureringar och restföringar hos kronofogden - vilket försvårar integrationsprocessen.

Oförsäkrade barn och vuxna personer som stadigvarande vistas i Dalarna och väntar på beslut om uppehållstillstånd eller folkbokföring i vissa fall faktureras samtliga vårdkostnader - eftersom hälso- och sjukvårdspersonalen hanterar dessa barn och vuxna på samma sätt som turister, i avvaktan på migrationsverket eller skatteverkets beslut. Man kan först i efterhand konstatera att faktureringarna i vissa fall är både felaktiga och rättsosäkra.

Utländska medborgare som, varken är asylsökande, papperslösa, från EU/EES-området inklusive Schweiz eller omfattas av någon sjukvårdskonvention, har inte någon lagstadgad rätt till subventionerad vård av landstingen.

Regelverket är komplicerat bland annat gällande vilken omfattning av vård som får erbjudas olika personkretsar. I vissa fall ska patienten själv betala hela vårdkostnaden. Hälso- och sjukvårdsanställda ska i princip utföra de utredningar som Migrationsverket eller Skatteverket ännu inte hunnit handlägga, för att klarlägga betalningsansvar och vilken omfattning av vård som får erbjudas. Inte sällan ges vårdsökande fel information. Vårdkostnader som faktureras de vårdsökande själva kan vara mycket höga och leda till att och barn och gravida kvinnor riskerar att undanhållas t.ex. vaccinationer och annan vård. Integrationsarbetet försvåras vid felaktiga krav som går vidare till kronofogden. Felaktiga registreringar och felaktig information leder också till ökad administration.

Förslaget rör patienter som har bedömts behandlas rättsosäkert utifrån gällande regelsystem. Lagtillämpningen beträffande dessa situationer är svår och utredningsansvaret för hälso- och sjukvårdsanställda i avvaktan på migrationsverkets och skatteverkets beslut, är orimligt.

Förslaget syftar till att göra vården mer jämlik och rättssäker, förenkla och förtydliga reglerna och samtidigt öka patientsäkerheten för både nyanlända och personer som stadigvarande vistas i Dalarna.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 137-142**
- b) PM **sid 143-146**
- c) Landstingsfullmäktiges beslut 2018-02-26, 9 §, beslutsunderlag **sid 147**
- d) SKL's skrivelse till Social- och Arbetsmarknadsdepartementet 2017-11-14 dnr 17/05739 **sid 148-157**
- e) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 158-159**

14 Revidering Avtal Hälsoval Dalarna

Diarienummer LD18/03119

Landstingsstyrelsens förslag

1. Revidering av Avtal Hälsoval Dalarna med tillhörande bilagor b), c) och d) godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Avtal Hälsoval Dalarna reglerar uppdrag, ersättning m.m. för de privata och landstingsdrivna vårdcentralerna. Avtalet revideras årligen.

I Avtal Hälsoval 2019

Under Uppdrag har följande villkor tillkommit 1. vårdcentralens öppettider, 14. internetbaserad vård och behandling och 15. läkarbemanning i Min vård. Under Patientnämnd har villkor tillkommit om att vårdgivarens verksamhet ska organiseras så att processen med Patientnämndens analyser understöds.

Villkor om att vårdgivaren ska meddela invånare om registrerad listning har tillkommit.

I Bilaga Ersättning

Några av ersättningsnivåerna är inte angivna eftersom de är möjliga att beräkna först efter beslutad ram.

I Bilaga Uppföljning

Uppföljningsområdet om primärvårdens kvalitetsbokslut tas bort, område psykisk ohälsa förstärks och tillgänglighet uppdateras enligt Hälso- och sjukvårdslagen. Två uppföljningsområden har tillkommit; standardiserade vårdförlopp och riskbruk/missbruk.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 160-163**
- b) Avtal Hälsoval Dalarna **sid 164-206**
- c) Bilaga Ersättning **sid 207-216**
- d) Bilaga Uppföljning **sid 217-225**
- e) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 226-227**

15 Revidering av landstingets/regionens reglementshäfte

Diarienummer LD18/04012

Landstingsstyrelsens förslag

1. Region Dalarnas reglementshäfte med nedanstående förändringar i förhållande till Landstinget Dalarnas nuvarande reglementshäfte ska träda i kraft 2019-01-01 med undantag enligt punkterna 4 och 7.
2. Regionfullmäktiges arbetsordning kompletteras med bestämmelser om råd och politiska sekreterare enligt bilaga b).

3. Regionstyrelsens reglemente revideras enligt bilaga c) vad gäller arbetsutskottet och personalutskottet, genom borttagande av regionberedningen samt genom överföring av vissa uppgifter som tidigare åvilat de lokala hälso- och sjukvårdsberedningarna och införande av en möjlighet att inrätta tidsbegränsade råd.
4. Bestämmelserna om utskotten i Landstingsstyrelsens reglemente 32-36 §§ enligt bilaga d) ska träda i kraft när fullmäktiges protokoll har justerats.
5. Hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente revideras enligt bilaga e) genom borttagande av hälso- och sjukvårdsberedningarna och tolk- och hörselrådet, överföring av ansvaret för E-hälsofrågor från styrelsens arbetsutskott samt komplettering med ett välfärdsråd.
6. Arvodesreglementet revideras enligt bilaga f).
7. Bilaga 2 i arvodesreglementet förtydligas enligt bilaga g) och ska gälla med retroaktiv verkan fr.o.m. 2018-10-15 t.o.m. 2018-12-31.

Sammanfattning av ärendet

Landstingets reglementshäfte transformeras för att svara mot det nya Region Dalarnas organisation. Förutom redan beslutad namnändring anpassas reglementena till det beslut som fullmäktige har tagit om den politiska organisationen för kommande mandatperiod. Till detta kommer förslag om avveckling av de lokala hälso- och sjukvårdsberedningarna, utökat och förtydligat uppdrag för personalutskottet, reglering av de politiska sekreterarna, råden samt olika samverkansorgan.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 229-235**
- b) Förslag nya paragrafer i Regionfullmäktiges arbetsordning **sid 236-237**
- c) Förslag särskilda bestämmelser i Regionstyrelsens reglemente **sid 238-247**
- d) Förslag Landstingsstyrelsens utskott **sid 248-250**
- e) Förslag särskilda bestämmelser i Hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente **sid 251-254**
- f) Förslag Arvodesreglementet **sid 255-269**
- g) Bilaga 2 till Arvodesreglementet **sid 270-272**
- h) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 273-275**

16 Avtal om finansiering av vissa kollektivtrafikkostnader i Dalarna samt tre andra avtalsreglerade poster

Diarienummer LD18/04032

Landstingsstyrelsens förslag

1. Godkänna avtalet om finansiering av vissa kollektivtrafikkostnader i Dalarnas samt tre andra avtalsreglerade poster

Sammanfattning av ärendet

Avtalet innebär en reglering av de kostnadsposter avseende färdtjänstenheten inom kollektivtrafikförvaltningen som inte kom med i skatteväxling av kollektivtrafiken 2018 samt en beskrivning av tre andra regionala utvecklingsavtal som förutsätts tecknas mellan Region Dalarna och länets kommuner i samband med att samgående av landstinget Dalarna och region Dalarna 2019.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 276-277**
- b) Avtal **sid 278**
- c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 279-280**

17 Landstingets Kultur- och bildningsplan 2019-2022

Diarienummer LD17/03997

Landstingsstyrelsens förslag

1. Dalarnas regionala kultur- och bildningsplan 2019-2022 antas i sin helhet,
2. Kultur- och bildningsnämnden uppdras att fördela uppdrag och medel till respektive kultur- och bildningsverksamhet med utgångspunkt i Kultur- och bildningsplanen.

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och bildningsnämnden behandlade ärendet på sammanträdet 2018-10-23. Efter en dragning av ärendet beslutade nämnden att det mindre fel i Kultur- och bildningsplanen skulle rättas till samt att ett tillägg skulle göras i beslutsunderlaget under perspektivet finansiering och ekonomiska konsekvenser inför landstingsstyrelsen. Tillägget är "En förstärkning av regionala medel är samtidigt en förutsättning för att bli beviljade förstärkta statliga medel.". Den plan och beslutsunderlag som landstingsstyrelsen har att besluta om har justerats utifrån detta beslut.

Dalarnas regionala kultur- och bildningsplan 2019-2022 ska ersätta styrdokumentet "Visa vägen - Dalarnas regionala kultur- och bildningsplan 2016-2018. Landstingsfullmäktige antar planen i sin helhet och beslutar därmed om vision, övergripande utvecklingsområden och utvecklingsmöjligheter samt om basuppdrag till alla regionala kultur- och bildningsverksamheter, omfattande tre målgrupper och fyra horisontella perspektiv.

Varje län/region som ingår i Kultursamverkansmodellen ska ta fram en regional tre- eller fyraårig kulturplan som ska utgöra underlag vid dialogen med Statens kulturråd om fördelningen av de statliga kulturmedlen. Kultur- och bildningsnämnden har beslutat att den regionala kulturplanen ska vara fyraårig och även omfatta bildningsområdet i Dalarna (KBN §43 2017). Planen har tagits fram i samverkan med länets kommuner och i dialog med civilsamhälle och professionella kulturskapare. 49 remissvar har inkommit och behandlats, varav 14 av 15 dalakommuner har valt att yttra sig. En tvärpolitisk styrgrupp med representanter från Landstinget Dalarnas Kultur- och bildningsnämnd och Region Dalarna har följt processen.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 281-288**
- b) Dalarnas regionala kultur- och bildningsplan 2019-2022 **sid 289-330**
- c) Bilaga 1. Förteckning av remissvar **sid 331-332**
- d) Omedelbar protokolljustering KBN 2018-10-23 **sid 333-337**
- e) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 338-339**

18 Revidering av bolagsordningen för Tåg i Bergslagen

Diarienummer LD18/04047

Landstingsstyrelsens förslag

1. Fastställa förslaget till ny bolagsordning och aktieägaravtal, villkorat av att samtliga delägare fattar likalydande beslut.

Sammanfattning av ärendet

Tåg i Bergslagen AB ägs till lika delar av Landstinget Dalarna, Region Örebro län, Region Västmanland och Region Gävleborg.

Under 2015 initierades en revidering av bl. a. bolagsordning och aktieägaravtal avseende Tåg i Bergslagen AB. Registreringen av reviderad bolagsordning avvisades av bolagsverket. Skälet var en felaktighet avseende lekmannarevisorer.

I anledning av regionbildning, ägarbyte och bolagsverkets synpunkter har dokumenten uppdaterats. I sak innebär detta att lekmannarevisorer enligt 10 kap 3§ p.5 Kommunallagen ska utses av regionfullmäktige (punkt 9 i bolagsordningen och punkt 4.6 i aktieägaravtalet).

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 340-341**
- b) Ny bolagsordning med ändringsmarkering **sid 342-346**
- c) Gällande bolagsordning från 2013 **sid 347-350**
- d) Nytt aktieägaravtal med ändringsmarkeringar **sid 351-355**
- e) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 356**

19 Revidering av Finsam-förbundens förbundsordningar

Diarienummer LD18/04096

Landstingsstyrelsens förslag

1. De nya förbundsordningarna för Dalarnas sju samordningsförbund fastställs i enlighet med bilagorna i) - o).

Sammanfattning av ärendet

De finansiella samordningsförbunden har arbetat fram likartade förbundsordningar för att den gemensamma hanteringen ska underlättas. Den viktigaste sakliga förändringen är att mandattiderna har blivit den samma som för landstingets (regionens) och kommunernas nämnder, 1 januari året efter valår t.o.m. 31 december nästkommande valår.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 357-359**

För bilagorna b) – h) nedan hänvisas till handlingar publicerade inför Landstingsstyrelsens sammanträde 5 november – se länk:

<https://polpublikationer.ltdalarna.se/EttDatum.aspx?datum=2018-11-05&styrelse=11&DP=D>

- b) Gamla förbundsordningen för Finsam Borlänge
- c) Gamla förbundsordningen för Finsam Falun
- d) Gamla förbundsordningen för Finsam Västerdalarna
- e) Gamla förbundsordningen för Nedansiljans samordningsförbund

- f) Gamla förbundsordningen för Norra Dalarnas samordningsförbund
- g) Gamla förbundsordningen för Södra Dalarnas samordningsförbund
- h) Gamla förbundsordningen för Västerbergslagens samordningsförbund
- i) Nya förbundsordningen för Finsam Borlänge **sid 360-363**
- j) Nya förbundsordningen för Finsam Falun **sid 364-366**
- k) Nya förbundsordningen för Finsam Västerdalarna **sid 367-370**
- l) Nya förbundsordningen för Nedansiljans samordningsförbund **sid 371-374**
- m) Nya förbundsordningen för Norra Dalarnas samordningsförbund **sid 375-378**
- n) Nya förbundsordningen för Södra Dalarnas samordningsförbund **sid 379-382**
- o) Nya förbundsordningen för Västerbergslagens samordningsförbund **sid 383-386**
- p) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 387-388**

20 Svar på motion från Katarina Gustavsson (KD): Inrätta en övergripande antikorrupsionsplan som ska förebygga och bekämpa korruption

Diarienummer LD18/00769

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen är med vad som anförts besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Katarina Gustafsson (KD) föreslår i en motion att landstinget ska inrätta en övergripande antikorrupsionsplan som ska förebygga och bekämpa korruption. Katarina Gustafsson efterlyser bl.a. en antikorrupsionsplan som gör det möjligt för anställda och externa personer att rapportera misstänkta oegentligheter.

Det finns redan flera olika kanaler för att anmäla missförhållanden om inte de interna vägarna fungerar. Vidare, har Landstingsfullmäktige tidigare i beslut 2018-02-26 § 16 bifallit en motion om införande av ett externt visselblåsarsystem i landstinget.

I ärendet redovisas följande dokument:

- A) Beslutsunderlag **sid 389-391**
- B) Motionen **sid 392**

c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 393**

21 Svar på motion från Knut Scherman (SD) angående uppsägningar

Diarienummer LD18/01636

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen är med vad som anförts besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Knut C. A. Scherman (SD) föreslår i en motion att central förvaltning, Landstinget Dalarna ska skicka ut ett standardiserat frågeformulär till samtliga medarbetare som valt att sluta sin anställning. I motionen påtalas vikten av att svaret ska vara anonymt för att svaret inte ska kunna spåras till avsändaren.

Landstinget Dalarna anser att i dagsläget nuvarande rutiner kring avgångssamtal är tillfylles.

I ärendet redovisas följande dokument:

A) Beslutsunderlag **sid 394-395**

B) Motionen **sid 396**

c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 397**

22 Svar på motion från Ulf Berg (M) m. fl: Upphandling av rekryteringsföretag som stöd vid tillsättning av chefstjänster

Diarienummer LD18/01682

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen är med vad som anförts besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Ulf Berg (M) m. fl. yrkar i en gemensam motion att landstingsfullmäktige beslutar om att rekryteringsföretag av hög kvalitet upphandlas för att nyttjas vid tillsättning av högre chefer. "Det är mycket dyrt att rekrytera en chef som inte fungerar. Många är de exempel där personalflykt blir följden då ledarskapet inte fungerat".

Inom Landstinget Dalarnas HR-funktion finns idag högskoleutbildade medarbetare med stor rekryteringserfarenhet som konsultativt arbetar med rekrytering. HR-medarbetarna har goda kunskaper i Landstinget Dalarnas

kompetensbaserade rekryteringsprocess, intervjuteknik samt är licensierade för både olika rekryteringsverktyg och tester.

Landstinget Dalarna genomför för närvarande en upphandling av rekryteringsföretag. Syftet med upphandlingen är att utgöra ett komplement till nuvarande rekryteringsorganisation med rekryteringsprocess för att förstärka den kompetensbaserade rekryteringen.

I ärendet redovisas följande dokument:

- A) Beslutsunderlag **sid 398-399**
- B) Motionen **sid 400**
- c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 401**

23 Svar på motion från Katarina Gustavsson (KD): HPV är en ojämlik sjukdom - även män ska vaccineras

Diarienummer LD18/00887

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen är med vad som anförts besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Katarina Gustavsson (KD) för fram i en motion att HPV är en ojämlik sjukdom. HPV orsakar cancer för både kvinnor och män. Därav bör vaccinering ske på både kvinnor som män, vilket landstinget bör arbeta aktivt för att så införs på nationell basis. Vidare anser motionären att landstinget bör aktivt arbeta med att höja deltagandet i screeningsprogrammet.

Det pågår redan ett arbete inom Landstinget Dalarna med de typer av frågeställningar som motionären för fram. Motionen är därmed vad som nedan framförs besvarad.

I ärendet redovisas följande dokument:

- A) Beslutsunderlag **sid 402-404**
- B) Motionen **sid 405**
- c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 406**

24 Svar på motion från Jenny Nordahl (SD): Inför bedömningsbil i Borlänge som pilotprojekt

Diarienummer LD18/00787

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen avslås.

Sammanfattning av ärendet

Jenny Nordahl (SD) föreslår i en motion att landstinget snarast utvärderar möjligheten att införa en bedömningsbil på pilotprojekt i Borlänge.

Dalarna har ett projekt startat inom primärvården - Mobilt team i Västerbergslagen. Ett projekt där allmänläkare och sjuksköterska utgör vårdteam för patienter i den prehospitla miljön och som utgör ett mycket bra alternativ till bedömningsbil. Att få en läkarbedömning på primärvårdsnivå ger ytterligare en nivå till det prehospitla arbetet och utgöra en viktig resurs i bedömning av t ex multisjuka äldre och andra patienter som vanligtvis behandlas av primärvården. Ett samarbete mellan ambulanssjukvård, primärvård och kommunens hemsjukvård kan ge god kontinuitet för de ibland komplexa patienter med kroniska sjukdomar som vårdas i hemmet.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 407-410**
- b) Motionen **sid 411**
- c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 412-414**

25 Svar på motion från Svante Parsjö Tegnér (L) angående Medborgarförslag om diabetesvård

Diarienummer LD16/01689

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen är vad som anförts besvarad

Sammanfattning av ärendet

En motion från Svante Parsjö Tegnér (L) återremitterades i landstingsstyrelsen 2017-02-13. Skälet till återremitteringen var att man ville avvakta de rekommendationer som Uppsala-Örebro sjukvårdsregion förväntades komma att föreslå inom området för aktuell motion.

Landstinget Dalarna arbetar redan idag i stor utsträckning i enlighet med de förslag som redovisas i medborgarförslaget framför allt när det kommer till frågan om användningen av insulinpumpar. I frågan kring CGM/FGM så

finns det nationella riktlinjer från både nationella programrådet för diabetes samt från Socialstyrelsen. Frågan om en patient bör ha behandling med denna teknik eller inte måste baseras på en dialog mellan patient och behandlande läkare.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 415-419**
- b) Motionen **sid 420-427**
- c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen 2017-02-13, § 14 **sid 428-431**
- d) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 432**

26 Svar på motion från Jenny Nordahl (SD): Inför blodbuss i Dalarna

Diarienummer LD18/00986

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen avslås.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet återremitterades, efter yrkande av Ulf Berg (M) med instämmande av Gunnar Barke (S) och Elin Norén (S), till Hälso- och sjukvårdsnämnden vid landstingsstyrelsen den 2018-05-28. Skälet för återremitteringen var att det bör utredas ytterligare om det råder blodbrist i länet.

Jenny Nordahl (SD) yrkar i en motion att Landstinget Dalarna utreder möjligheten att införskaffa en blodbuss.

Landstinget Dalarna bedömer i nuläget att ett byte från dagens fasta tappställen till en blodbuss inte skulle gynna blodgivningen i Dalarna och att alternativet, att utöka aktuella tappställen med en blodbuss inte skulle vara resursmässigt försvarbart, eller för närvarande ens möjligt.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 433-435**
- b) Motion **sid 436-437**
- c) Protokollsutdrag landstingsstyrelsen § 79, 2018-05-28 **sid 438**
- d) Beslutsunderlag landstingsstyrelsen 2018-05-28 **sid 439-440**
- e) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 441-442**

Framställning utan föregående beredning

27 Valärenden

LD18/03965

Fullmäktige beslutar

1. Lena Reyier (C) entledigas som ledamot i hälso- och sjukvårdsnämnden, Region Dalarna, Regionberedningen och som ersättare i Samverkansnämnden inom Uppsala-Örebro sjukvårdsregion fr o m 18 november 2018.
2. Sofia Jarl (C) väljs som ersättare i Samverkansnämnden inom Uppsala-Örebro sjukvårdsregion med mandatperiod fr o m 19 november t o m 31 december 2018.

Lena Reyier (C) avsäger sig i brev 15 oktober 2018 alla sina uppdrag i Landstinget Dalarna fr o m 18 november 2018: som ledamot i hälso- och sjukvårdsnämnden, Region Dalarna, Regionberedningen och som ersättare i Samverkansnämnden inom Uppsala-Örebro sjukvårdsregion.

Protokollsanteckning

Eftersom Region Dalarna och Regionberedningen inte ska finnas fr o m 1 januari 2019 nominerar Centerpartiet ingen i dessa efter Lena Reyier. Eftersom ledamöter i hälso- och sjukvårdsnämnden väljs på fullmäktiges decembersammanträde för kommande mandatperiod nominerar Centerpartiet ingen ledamot i den efter Lena Reyier för återstoden av mandatperioden.

LD18/02524

Fullmäktige beslutar

1. Med mandatperiod fr o m 2019-01-01 t o m 2022-12-31 välja Landstingets revisorer enligt nedan:

Sören Bertilsson	(S)	Ordförande
Jan Wiklund	(M)	Vice ordförande
Lena Reyier	(C)	
Birgitta Örjas	(S)	
Torbjörn Roos	(DSP)	

Mandatperioden upphör under det 5:e året efter valet har avslutat granskningen av det 4:e årets verksamhet och avlämnat revisionsberättelsen.

Det 1:a året inleds med dubbla grupper revisorer

För val av revisorer gäller särskilda valbarhetsregler (information från SKI skickades ut i handlingarna inför fullmäktiges sammanträde 15 oktober). Redovisningsskyldighet till kommunen eller landstinget är det grundläggande valbarhetshindret. Detsamma gäller make, sambo, förälder, barn, syskon eller andra närstående till den redovisningsskyldige.

Den som är vald till revisor är inom den kommunen eller det landstinget inte valbar som ledamot eller ersättare i fullmäktige, i en nämnd eller en fullmäktigeberedning, eller ledamot eller ersättare i en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL.

För att undvika konflikt med jävsregler och valbarhetsregler bör val av revisorer ske före val av ledamöter till nämnder, styrelser och beredningar.

Nomineringar

Håkan Frank, ordförande i valberedningen, redogör för valberedningens nomineringar till revisorer:

Sören Bertilsson (S) ordförande, Jan Wiklund (M) vice ordförande, Lena Reyier (C), Birgitta Örjas (S) och Torbjörn Roos (DSP).

LD18/03920

Fullmäktige beslutar

1. X X (M) väljs som ledamot i styrelsen för AB Dalaflyget med mandatperiod fr o m 19 november t o m 2018-12-31.

Fullmäktige beslutade 15 oktober att entlediga Jan Wiklund (M) från sina uppdrag som ersättare i Landstingsfullmäktige, som ledamot i styrelsen för Dalarnas Forskningsråd och som ledamot i styrelsen för AB Dalaflyget.

Fullmäktige beslutade vidare att Moderaterna nominerar ledamot i styrelsen för AB Dalaflyget vid fullmäktiges novembersammanträde.

BILAGOR

TILL

FULLMÄKTIGESAMMANTRÄDET

2018-11-19--20

Central förvaltning

1

INFORMATION

2018-11-07

Sida: 1(2)

Dnr:

FÖRTECKNING ÖVER INKOMNA EJ BEHANDLADE MOTIONER

Inkom den	Dnr, motion från	Handläggare
2016-04-26	LD16/01689 Svante Parsjö Tegnér (L) angående medborgarförslag om diabetesvård	Elisabet Franson/Roger Larsson
2018-02-09	LD18/00647 Jenny Nordahl (SD): Inför gratis screening/PSA-prov för de män över 45 år som önskar, för att hitta prostatacancer i tid	Anders Thulin
2018-02-20	LD18/00787 Jenny Nordahl (SD): Inför bedömningsbil i Borlänge som pilotprojekt	Karin Stikå Mjöberg
2018-02-22	LD18/00830 Göte Persson (C): Revidering av reglemente för färd- och riksfärdtjänst i Dalarnas län	Bengt Benjaminsson
2018-02-19	LD18/00769 Katarina Gustavsson (KD): Inrätta en övergripande antikorrupsionsplan som ska förebygga och bekämpa korruption	Kerstin Cederberg
2018-03-06	LD18/00986 Jenny Nordahl (SD): Inför blodbuss i Dalarna	Pär Lennart Ågren

Forts.

Inkom den	Dnr, motion från	Handläggare
2018-03-22	LD18/01242 Ulrik Bergman (M) och Charlotte Wiberg-Gudmundsson (M): Förenkla parkering för patienter vid sjukvårdsbesök	Jan Sjöberg
2018-02-27	LD18/00887 Katarina Gustavsson (KD): HPV är en ojämlig sjukdom - även män ska vaccineras	Anders Lindblom
2018-04-16	LD18/01636 Knut Scherman (SD) angående uppsägningar	Anna Cederlöf
2018-04-18	LD18/01682 Ulf Berg (M) m. fl: Upphandling av rekryteringsföretag som stöd vid tillsättning av chefstjänster	Anna Cederlöf
2018-07-12	LD18/02829 Birgitta Sacrédeus (KD) med flera: Öka incitamenten till en bättre äldreomsorg	Charlotta Borelius
2018-08-28	LD18/03212 Motion från Birgitta Sacrédeus (KD) med flera: Gemenskap på recept	Suzanna Westberg

000003

2018-08-27 Landstingsstyrelsens arbetsutskott
2018-09-24 Landstingsstyrelsen
2018-11-19--20 Landstingsfullmäktige

Skattesats 2019

Ordförandens förslag

1. Skattesatsen för år 2019 behålls oförändrad, d v s 11,63 öre per skattekrona

Sammanfattning

Enligt gällande lagstiftning ska förslag till budget upprättas av styrelsen före oktober månads utgång. Om det finns skäl får budgetförslaget upprättas i november månad. I så fall ska styrelsen före oktober månads utgång föreslå skattesats. Landstinget Dalarnas budgetprocess innebär att denna möjlighet måste utnyttjas.

Skattesatsen föreslås vara oförändrad.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Inför 2018 höjdes skattesatsen med 0,47 kr på grund av en skatteväxling av kollektivtrafiken i Dalarna. Vissa delar som inte fakturerades till kommunerna via Dalatrafik avseende riksfärdtjänst och Färdtjänstlegitimering kom inte med i skatteväxlingen avseende kollektivtrafik. Det saknas förutsättningar för att skatteväxla 2019, tidsmässigt och politiskt, avseende riksfärdtjänst, färdtjänstlegitimering och regional utveckling i samband med bildande av nya Region Dalarna samt för Almi och extra nattåg. Kommunerna ställer sig istället positiva till ett avtal för ovanstående poster.

En arbetsgrupp bestående av företrädare från kommunerna samt landstinget med ekonomidirektören som sammankallande arbetar med att komma överens om ett avtal avseende ersättning för ovanstående poster.

Enligt gällande lagstiftning ska förslag till budget upprättas av styrelsen före oktober månads utgång. Om det finns skäl får budgetförslaget upprättas i november månad. I så fall ska styrelsen före oktober månads utgång föreslå skattesats. Landstinget Dalarnas budgetprocess innebär att denna möjlighet måste utnyttjas.

000004

Skattesatsen föreslås vara oförändrad.

Juridik

Enligt kommunallagen 11 kap 8 § ska förslag till budget upprättas av styrelsen före oktober månads utgång. Om det finns särskilda skäl får budgetförslaget upprättas i november månad. I så fall ska styrelsen före oktober månads utgång föreslå skattesats för landstingsskatten följande år.

Samverkan med fackliga organisationer

Beslut om skattesats är inte föremål för facklig förhandling

Uppföljning

Uppföljning av skattesatsen sker inom ramen för prognoser och årsredovisningen.

000005

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 90 Skattesats 2019

Diarienummer LD18/02921

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige:

1. Skattesatsen för år 2019 behålls oförändrad, d v s 11,63 öre per skattekrona

Sammanfattning av ärendet

Enligt gällande lagstiftning ska förslag till budget upprättas av styrelsen före oktober månads utgång. Om det finns skäl får budgetförslaget upprättas i november månad. I så fall ska styrelsen före oktober månads utgång föreslå skattesats. Landstinget Dalarnas budgetprocess innebär att denna möjlighet måste utnyttjas.

Skattesatsen föreslås vara oförändrad.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 90 A**

Utdrag exp 2018-10-03 till

- 1.
- 2.
- 3.

Vid protokollet :

Emelie Danielsson Englöf
Jessica Johansen

Bestyrkes i tjänsten

Gunnel Strandberg

000006

2018-11-05 Landstingsstyrelsen
2018-11-19--20 Landstingsfullmäktige

Regionplan och budget 2019. Finansplan 2019-2021.

Ordförandens förslag

1. Regionplan 2019 inklusive finansplan 2019-2021 och budget 2019, enligt bilaga b), fastställs
2. Struktur- och förändringsplanens besparingskrav 2019 för Hälso- och sjukvården fullföljs inte, därutöver utökas Hälso- och sjukvårdens ram med 50 mnkr för att öka produktiviteten och tillgängligheten som i sin tur ska leda till minskade köer
3. Investeringsram om 731 mnkr, varav 168 mnkr avser pågående investeringar från 2018 års beslut, fastställs. Fyra preciserade strategiska investeringar ingår i ramen.
4. Partistöd 2019 beviljas med totalt 11 262 290 kr varav 10 procent utgör grundstöd
5. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att i samband med budgetfördelning av 2019 års ramar senast 15 januari 2019 presentera en handlingsplan för ekonomi i balans.
6. Kollektivtrafiknämnden ges i uppdrag att i samband med budgetfördelning av 2019 års ramar senast 15 januari 2019 presentera en handlingsplan för ekonomi i balans då det föreligger prognoser med hög kostnadsutveckling under året.
7. Delegera till regionstyrelsen att under 2019 fatta beslut om fördelning till förvaltning ur övergripande ram hos Finansförvaltningen.
8. Ge generellt uppdrag till alla nämnder att under 2019 eftersträva ökad effektivitet och produktion samt en hållbar ekonomi för att möta den tillkommande ekonomiska utmaningen under 2020-2021

Sammanfattning

Regionplanen Ett hälsosamt Dalarna är en del av en rullande årsplanering och anger den övergripande inriktningen för Region Dalarna under planperioden. Den binder samman regionens övergripande vision samt strategiska mål med verksamhetens inriktning och omfattning samt ekonomiska förutsättningar.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag

000007

- b) Regionplan 2019 inklusive finansplan 2019-2021 och budget 2019

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Region Dalarnas vision är En god hälsa genom trygghet, kvalitet och hållbar utveckling nära invånarna i Dalarna. Dalarna ska ha en positiv och hållbar utveckling. Det gäller allt ifrån ett fungerande näringslivsklimat till en social, miljömässig och ekonomiskt hållbar utveckling

För att klara regionens långsiktiga åtaganden ska varje år ge ett ekonomiskt överskott. Det budgeterade överskottet under 2019 är 100 mnkr vilket motsvarar ca 1% av skatter- och statsbidragsintäkterna. Målet är att klara 2% från och med år 2022.

I regionplan och budget formuleras och anges förutsättningarna för förvaltningarnas interna arbete med verksamhetsplan, inriktning och ekonomiska ramar.

Region Dalarnas beräkningar utifrån befintliga planeringsförutsättningar, med en belastande demografi, ett vikande skatteunderlag, en stigande kostnadsutveckling där pensionskostnader och investeringsbehov ökar och där kompetensförsörjningen är ännu mer utmanande än tidigare och där produktiviteten tenderar att fortsätta att minska, visar en tillkommande ekonomisk utmaning på ca 290 mnkr under 2019-2021. Trots utökad budgetram de senaste åren redovisar Hälso- och sjukvården ett underskott i prognos för 2018. För kollektivtrafiken ligger ett krav på besparingar och effektiviseringar under åren 2018-2020. Under 2019 beräknas avtalskostnader öka kraftigt vilket innebär att ytterligare åtgärder behöver vidtas. Uppdrag ges till Hälso- och sjukvårdsnämnden och kollektivtrafiknämnden att i samband med budgetfördelning av 2019 års ramar utarbeta en handlingsplan för ekonomi i balans och senast den 15 januari redovisa den till regionstyrelsen i samband med återsrapportering av beslutad budget, verksamhetsplan och styrkort under 2019. Övriga förvaltningar ska i samband med att budget fastställs i respektive nämnd beskriva konsekvenser av beslutad besparing samt hur den kommer att hanteras i budget, verksamhetsplan och styrkort.

I budget och plan har skatteintäkter uträknats utifrån en skattesats om 11,63 kr.

Budgeten har utgått ifrån att den nya strategi som föreslås för hantering av pensionsskuld fastställs, LD18/03393.

I budgeten har avsättningar gjorts till en övergripande ram/utvecklingsram för finansiering av beslutade reformer, nya verksamheter, kompensationer

och svårvärderade poster. Under genomförandeåret (år 1) värderas och följs faktisk ekonomisk effekt (i förhållande till beräknad) och finansieras via ianspråktagande av den övergripande ramen. Fr o m år 2 överförs ram motsvarande reell ekonomisk effekt år 1 till respektive förvaltnings budgetram. Genom denna process utvecklas och tydliggörs fullmäktiges ansvar för att finansiera fattade beslut.

För 2019 har beräknat utrymme för löneöversyn förts till en central pott. Beslut om ändrad budget efter utfall kommer att tas under 2019 och delges nämnderna.

I budget 2019 upptas en investeringsram om 731 mnkr, inkl från tidigare år pågående investeringar. Strategiska investeringar, över 50 mnkr är följande för 2019. Dalarnas museum 55 mnkr, Medicinkliniken Falu lasarett om totalt 122 mnkr varav 67 mnkr under 2019, Bussdepå i Ludvika om totalt 77 mnkr varav 25 mnkr år 2019 samt Mora lasarett om totalt 342 mnkr varav 79 mnkr under 2019. För åren 2020-2021 ingår en samlad ram om 600 mkr per år.

Regionplanen inklusive finansplan kommer att layoutas till beslut i landstingsfullmäktige.

Patientperspektiv, Finansiering och ekonomiska konsekvenser, Miljö, Likabehandling, Barn och unga, Juridik, Folkhälsa, Arbetsmiljö och medarbetare , Säkerhet

Dessa perspektiv beaktas i förslag till regionplan 2018-2020.

Samverkan med fackliga organisationer

Samverkan enligt MBA äger rum 2018-10-29

Uppföljning

Regionplanen inklusive finansplan följs upp genom bokslut, verksamhetsberättelse och årsredovisning. I övrigt följs budgeten upp löpande under året genom bland annat delårsrapport.

000009

REGION DALARNA

BUDGET 2019

Sverigedemokraterna Dalarna

ÅTERINFÖR TRYGGHETEN
I DALARNA

Innehållsförteckning

000010

Inledning	2
Våra mål	2
Personal- och arbetsmiljöfrågor	3
Nattavtal	4
En attraktiv arbetsplats	4
Hjälp med bostad	5
Arbetssituationen	5
Sjukfrånvaro	6
Arbete på rätt sätt	6
Öppen- och slutenvården	7
Akut- och ambulanssjukvård	8
Ambulanssjukvård	9
Lättakut i Ludvika	9
BB Mora	9
Hjärtkompressionsutrustning	10
Bassängverksamhet	11
Folkhälsoarbetet	12
Kultur och bildning	13
Regional utveckling	14
Våra satsningar	16
Driftbudget	17

Inledning

Vi i Sverigedemokraterna Dalarna vill återinföra tryggheten i Dalarna; Alla medborgare ska erbjudas bästa möjliga sjukvård inom rimlig tid genom god kvalitet och tillgänglighet. Ökad trygghet innebär också att vården ska finnas nära och med en ökad säkerhet och med välutbildad och engagerad personal som ges möjlighet att trivas på sina arbetsplatser.

För Sverigedemokraterna är det självklart att den svenska hälso- och sjukvården ska hålla en hög internationell standard. Vår sjukvård ska erbjuda de senaste kunskaperna, beprövade och avancerade behandlingsmetoder, den senaste tekniken och väl fungerande läkemedel. Dessa förbättringar anser vi behövs för att på bästa sätt kunna bota, lindra och förebygga sjukdom och ohälsa. Det är också viktigt att sjukvården kontinuerligt utvecklas och förnyas i takt med nya förändringar, att såväl fysiska som psykiska sjukdomar behandlas. Patienter ska få en kvalificerad vård under hela livet - från den dag de föds tills den dag de eventuellt behöver vård i livets slutskede.

Sverige har en av världens högsta skattenivåer och rimligtvis borde vi då också ha världens bästa sjukvård. Idag ska folk inte behöva dö i väntan på vården, eller i väntan på ambulansen!

Våra mål under denna mandatperiod är:

- Kortare väntetid i vården speciellt vid psykisk ohälsa och speciellt bland barn och unga. Vi ser också att det är av stor vikt att vi får en ökad tillgänglighet i primärvården.
- Se över arbetsmiljön för våra anställda. Sverigedemokraterna vill att särskild vårdservicepersonal ska avlasta undersköterskor, som i sin tur avlasta sjuksköterskor som sedan avlastar läkare. Därmed frigörs mer tid för patientarbete, köerna kan minska och dokumentationen effektiviseras.
- Kvalitetssäkra psykvården med mer förebyggande vård. Tillräckliga resurser för tidiga och effektiva insatser, tillgängliga i alla landsting, är en grundläggande målsättning
- Tillsammans med kommunerna omedelbart återinföra folkhälsoarbetet.
- Förbättrad samverkan mellan kommun och region för att förebygga ohälsa. Samverkan mellan äldreboenden och hemsjukvård ska skapa möjligheter där primärvården får hjälp med provtagningar och distriktssköterskor kan göra lättare bedömningar.
- Ökad tillgänglighet för ambulansen i Dalarna genom att införa flera ambulanser samt införa bedömningsbilar i länet som avlastar vid prio 2 och 3 larm. Återinföra ambulansen i Rättvik för att förkorta inställningstiden i norra Dalarna.
- Satsning på förbättrade anställningsförhållanden för nyckelpersoner för att minska behovet av inhyrda resurser.

Personal- och arbetsmiljöfrågor

Alla som utnyttjar regionens service, såsom resenärer eller patienter, bör bemötas med respekt och erbjudas bästa möjliga service. För att kunna erbjuda en god service och klara framtidens utmaningar måste landstingen dock kunna erbjuda personalen en god arbetsmiljö.

Den viktigaste åtgärden för en förbättrad arbetsmiljö är enligt Sverigedemokraternas mening att tillskjuta resurser så att fler anställs inom vården. Ständig underbemanning leder till stress, utbrändhet, ogenomtänkta arbetsställningar och annat som kan resultera i arbetsskador. Dessutom leder personalbristen till att dyra extraresurser får hyras in, vilket snarast medför ökade totalkostnader.

Likasa bör regionen arbeta för att slopa de ofrivilliga delade turerna. Inte minst inom omsorgsarbetet.

Arbetssituationen på vissa akutmottagningar och vissa senare turer är ofta mycket dålig, med fysiska hot mot personalens säkerhet. Regionen måste i samverkan med de fackliga organisationerna säkerställa en trygg arbetsmiljö för personalen. Vi vet att samhället som vi lever i har skapats av de politiker som styrt Sverige på ett felaktigt sätt, men inte desto mindre ser vi det som vårt ansvar att bryta denna samhällsutveckling. Det kan vi bara göra på lång sikt, men på kort sikt kan det vara nödvändigt att säkra arbetsmiljön för till exempel bussförare och akutpersonal med hjälp av vakter då polisens resurser inte räcker till.

Nattavtalet

För några år sedan infördes ett nytt nattavtal som vi kallar 24/7. Detta avtal har visat sig vara dyrare och en betydlig försämring för de anställda. Som anställd i 24/7 har du inte samma återhämtningstid som innan, och vi är alla olika när det gäller våra dygnsrytmer. Mycket forskning visar att nattarbete ökar risken för att drabbas av olika sjukdomar t.ex. hjärt- och kärlsjukdomar, bukfetma och för dem som är gravida kan det till och med leda till missfall.

För några år sedan tog man bort det gamla lokala nattavtalet som gav natt- och skiftarbetande sjuksköterskor kortare arbetstid med bibehållen heltidslön. Detta ersattes av 24/7 nattavtalet vilket Sverigedemokraterna vill avsluta. Vi vill återinföra det gamla lokala nattavtalet. Detta ger en ökad möjlighet till lokala nattavtal för personalen, vilket också innebär kortare arbetstid med bibehållen lön.

Det gamla nattavtalet gav personalen en mycket bättre möjlighet till återhämtning och det har vi sett effekter av sedan det byttes ut mot det nya 24/7 avtalet. Sedan det trädde i kraft har vi fått mer sjukskrivningar och uppsägningar. Eftersom avtalet i sig blev dyrare än det tidigare, kan kostnader minskas genom att gå tillbaka till tidigare avtal.

Likasa bör regionen arbeta för att slopa de ofrivilliga delade turerna. Inte minst inom omsorgsarbetet.

En attraktiv arbetsplats

Hur ska vi kunna locka flera att vilja arbeta för Region Dalarna och hur ska vi få dem att vilja stanna kvar? Det kommer att vara en av framtidens viktigaste frågor.

Vi i Sverigedemokraterna vill arbeta för helheten. Hela familjen ska trivas och personalen skall känna sig behövd, uppskattad och välkommen. Vi måste kunna hjälpa vår personal att lösa familjepusslet som uppstår med hjälp att hitta bostad, skola och förskola åt barnen, arbete åt sambo/make/maka etc. när du väljer att flyttat till Dalarna för att börja hos oss allt för att visa att vi är en attraktiv arbetsplats!

Hjälp med bostad

Ett sätt att arbeta mot brist på utbildad personal, är att regionen hjälper till med att ordna bostad för unga nyanställda. Genom att tillhandahålla hyreslägenheter till undersköterskor och olika kategorier av sjuksköterskor, kan landstinget uppmuntra en mycket större del av dem som utbildas i Dalarna att stanna kvar i länet. Det är inte nödvändigt att landstingen äger fastigheterna ifråga, lägenheter kan hyras av privata ägare, men kanske i första hand av berörda kommunala bostadsbolag. Det är ett uppenbart gemensamt intresse för såväl region som kommuner, att dessa nyckelkategorier trivs, stannar respektive flyttar hit.

Det här är inte i första hand en kostnadsfråga, utan en fråga om att prioritera vilka som får tillgängliga hyreskontrakt. Trots detta kan en ökning av lägenhetsbestånden behövas. Vi föreslår en första utredning i samarbete mellan Region Dalarna och Falu kommun, för att se över möjligheterna att skapa en separat lägenhetspool för regionanställda nyckelkategorier.

Arbetssituationen

Arbetssituationen och säkerheten på vissa akutmottagningar och vissa senare turer är ofta mycket dålig. Regionen måste i samverkan med de fackliga organisationerna säkerställa en trygg arbetsmiljö för personalen. Vi vet att samhället som vi lever i har skapats av de politiker som styrt Sverige på ett felaktigt sätt, men inte desto mindre ser vi det som vårt ansvar att bryta denna samhällsutveckling. Det kan vi bara göra på lång sikt, men på kort sikt kan det vara nödvändigt att säkra arbetsmiljön för till exempel bussförare och akutpersonal med hjälp av vakter då polisens resurser inte räcker till.

Regionens personalpolitik måste vara så långsiktig att vi på sikt inte ska behöva bemanningsföretagen. Stafettläkarsystemet är otillfredsställande på många sätt. Dels kostar det mycket pengar och dels skapar det en otrygghet för patienter som måste möta många olika läkare.

Som arbetsgivare har regionen ett ansvar att motivera personalen, erbjuda kompetensutveckling och karriärmöjligheter. När personal vidareutbildar eller specialistutbildar sig måste det ge genomslag i lönekuvertet. Utbildning och nytänkande är två viktiga drivkrafter för utveckling.

Sverigedemokraterna är övertygade om att regionen i högre grad än idag kan klara av att internrekrytera sina chefer. Löner och arbetsvillkor bör vara attraktiva för personalen som helhet. Vi vänder oss emot alltför höga lönenivåer för regionens högsta tjänstemän och oskäligen så kallade "fallskärmsavtal" bör inte få förekomma, detta eftersom alltför höga tjänstemannalöner sänder helt felaktiga signaler till övrig personal. I värsta fall kan det verka demoraliserande och bidra till att främlingskapet ökar mellan olika personalgrupper.

Sjukfrånvaro

Region Dalarna har under många år varit en av de regioner med högst sjukfrånvaro, där den största frånvaron kommer från kvinnor under 30 år. Även om det idag ser ut som en mer positiv trend där den totala sjukfrånvaron ligger kvar på samma nivå som 2017, men den korta sjukfrånvaron har ökat något om vi jämför 2017 och 2018.

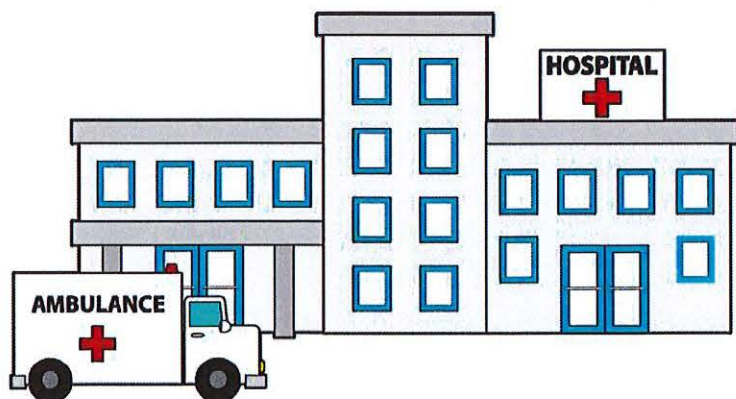
Vad beror sjukfrånvaron på, vi måste ta tag i problemet och förstå varför blir vår personal sjuk? Beror det på förkylningar, virus eller infektioner som sprids via deras arbetsplats, eller är det arbetsmiljön som ligger bakom? Vi som arbetsgivare måste ta vårt ansvar och se över hur vi agerar i vår roll och hur kan vi påverka sjukfrånvaron i en positiv riktning.

Arbeta på rätt sätt

Samtidigt som vi arbetar med att skapa goda arbetsförhållanden för de anställda, måste vi löpande säkerställa att produktionsresurserna - människor och utrustning - används effektivt, så att patienterna får snabb och bra vård. Att anställa mer personal eller erbjuda bättre anställningsförhållanden, ger inte automatiskt kortare vårdköer eller bättre vårdresultat i övrigt. Vi måste också använda våra resurser på rätt sätt.

Regionen måste arbeta systematiskt med att samverka med de bästa regionerna i landet inom olika områden, för att vi ska kunna bli bättre. Samverkan med SKL är också viktig i de här frågorna. Det är också viktigt att vi från regionen vågar lämna över tolkningsansvar till dem vi bjuder in för att se över vår verksamhet - revision måste vara extern för att säkerställa att fel och brister verkligen uppmärksammas och inte istället bortförklaras av dem som kanske känner sig ansvariga för att problemen uppkommit eller inte kan ge upp käpphästar som visat sig inte fungera.

Majoriteten har anslagit 50 miljoner kronor för att öka produktiviteten och tillgängligheten, vilket ska leda till minskade köer. En del av dessa pengar bör användas till det ovan beskrivna arbetet med andra regioner och SKL.

Öppen- och slutenvård

En primärvård med god tillgänglighet och hög kvalitet i det medicinska omhändertagandet är viktigt för att människor ska känna förtroende och trygghet till vården. Av denna anledning anser Sverigedemokraterna att tillgängligheten och öppettiderna inom primärvården måste förbättras betydligt.

Som ett led i att förbättra telefontillgängligheten i primärvården vill vi erbjuda tidsbokning via internet där patienten själv ska kunna logga in för att finna en lämplig tid. Det bör också finnas möjlighet till att boka tider hos primärvården via sjukvårdsupplysningen. På många avdelningar inom Region Dalarna använder de sig idag av lappar/brev där patienten uppmanas att höra av sig via telefon för att boka uppföljande besök, dessa tider skulle passa utmärkt om patienten själv kunde boka via nätet. Detta spar tid åt både patienten och vårdpersonal som slipper onödiga telefonsamtal och kallelser som ska skickas ut.

De multisjuka är en grupp vars behov har åsidosatts länge. Det är inte acceptabelt att multisjuka, oftast äldre personer, åker in och ut på våra sjukhus och får ligga flera timmar på akuten. Sverigedemokraterna anser att det bör tas ett helhetsgrepp för att kunna möta behovet från denna grupp.

I vården sker många överlämnanden och mottaganden såväl av patienter som av information om patienter. Det är primärvården som koordinerar detta arbete och ansvarar för att patienterna lotsas rätt. De ska känna trygghet i att primärvården är skicklig på att remittera till rätt specialist när det behövs. Att sjuka och oroliga blir hemskickade utan klara besked om följande steg i vården är inte acceptabelt.

Regionen ska samverka med och uppmuntra kommuner att ombesörja ett större utbud av korttidsboenden för färdigbehandlade patienter så att dessa kan lämna sjukhusen mer skyndsamt.

Idag är det vanligt att våra äldre som varit på ett akutbesök på dagen/kvällen och där besöket dragit ut på tiden blir hemskickade mitt i natten. Ibland finns det då inte ens personal eller anhöriga som kan ta emot patienten och de blir avlämnade i hemmet alldeles ensamma. Detta får inte förekomma! Våra patienter måste erbjudas en sängplats och få övernatta tills morgonen och en säker flytt hem med familj eller personal som tar emot, samt att ingen ska bli hemskickad efter långa timmar på en akutmottagning mitt i natten.

Detsamma gäller för tillgängligheten för våra äldre, de är gamla och kan inte alltid ta sig långa sträckor. De senaste åren har alla sparpaket och indragningar gjort att de gamla får svårare och svårare att komma i kontakt med vården. Sverigedemokraterna vill genast öppna de Distriktssköterskemottagningar som stängde 2015 bl.a. i Furudal, Horndal och Grängesberg. Detta kan ske i samarbete med äldreboenden i områden där det redan finns Distriktssköterskor anställda eller via egna små mottagningar där man kan ha öppet 2-3 dagar i veckan för provtagning, såromläggningar och enklare distriktssköterska bedömningar. Detta ingår i våran primärvårdsatsning där vi skjuter till 27 mkr.

Akut- och ambulanssjukvård

Det är oacceptabelt att människor ibland tvingas vänta uppemot 8–10 timmar för att få vård på en akutmottagning. Målet måste vara att alla patienter som tvingas besöka akutsjukvården omedelbart får en kvalificerad bedömning och ingen bör behöva vänta mer än fyra timmar på passande vårdinsats. Med andra ord bör patienten inom denna tid ha blivit behandlad och hemskickad, inskriven på annan klinik eller hänvisad till annan vårdnivå.

För att uppnå målsättningen om en snabb och välfungerande akutvård vill Sverigedemokraterna satsa på att utveckla och införa fler så kallade snabbspår inom vården. Med väl utrustade ambulanser och ambulanssjuksköterskor som har befogenhet att i så hög utsträckning som möjligt använda sin utbildning och sitt kunnande blir ambulansfärden den första viktiga länken i vårdkedjan. Behandlingen kan då påbörjas redan när ambulansen anländer till skade- eller insjuknandeplatsen och patienten kan tas direkt till rätt avdelning. Detta innebär en avlastning för akutmottagningen och en enorm förbättring för patienten, som slipper vänta och lida i onödan.

Ambulanssjukvård

Vi måste öka tillgänglighet för ambulansen i Dalarna genom att införa flera ambulanser samt införa bedömningsbilar i länet som avlastar vid prio 2 och 3 larm. Vi stödjer majoritetens plan på att omgående återinföra ambulansen i Rättvik för att förkorta inställningstiden i norra Dalarna.

Lättakut i Ludvika

Primärvården i södra Dalarna är idag inte tillgänglig i tillräcklig omfattning. Vårdcentralerna tar inte emot lättare akutfall. Vi Sverigedemokrater vill snarast öppna en lättakut på Ludvika lasarett, istället för den jourmottagning som finns nu, vilken öppnar kl.17.00 och stänger kl.08.00 på vardagar. Lättakuten ska vara öppen 24/7. Det bor 27 000 personer i Ludvika kommun, och ca 11 000 i Smedjebackens kommun. Avståndet mellan centralorterna i dessa kommuner är endast 15 kilometer, vilket medför att en lättakut i Ludvika kan serva 38 000 personer. Det kan inte vara meningen att patienter ska behöva åka till Falun med enklare akutfall. Dessutom skulle en lättakut avlasta trycket på Faluns akutmottagning.

På Ludvika lasarett finns röntgenutrustning av god kvalitet, vilken vi Sverigedemokrater vill att patienter också ska kunna få tillgång till 24/7, såväl för akutfall som för vanlig tidsbokning. Detta innebär att möjlighet ges till tidsbokning för röntgen även under helger för den som så önskar. Denne behöver då inte ta ledigt från sitt arbete. En användning av röntgenutrustningen 24/7 innebär även det en avlastning för Falu lasarett.

BB Mora

BB i Mora var nytänkande och var under sina verksamma år ett ställe dit patienter valde att åka och föda på från andra delar av Sverige. Men den primära patientgruppen var boende i norra Dalarna som idag har 2-3 timmars bilresa till Falun för att föda sina barn. Den sista tiden i graviditeten skall vara fylld av glädje och förväntan, då skall du inte behöva oroa dig att du inte skall hinna in i tid till förlossningen och behöver föda ditt barn i bilen eller i ambulansen på väg dit.

Sverigedemokraterna anser att BB i Mora skall öppnas snarast.

Hjärtkompressionsutrustning / LUCAS Chest Compression System

Årligen drabbas drygt 5000 av hjärtstopp utanför våra sjukhus och den stora majoriteten 90% överlever inte. När hjärtat plötsligt slutar att pumpa blod så krävs effektiva och kontinuerliga bröstkompressioner för att upprätthålla blodcirkulationen tills patientens egen hjärtfunktion har återställts. I städer som Stavanger i Norge, Amsterdam i Holland och Seattle i USA har forskare, läkare, räddningstjänst och allmänhet visat att det går att få upp överlevnaden efter hjärtstopp utanför sjukhus till mellan 20 och 25 procent. Dit vill man att också Sverige ska nå.

Den hjärt- och lungräddningen som utförs i dagens ambulanser sker manuellt, då det idag endast finns en LUCAS utrustning och den finns på hjärtmottagningen i Falun och måste köras ut av en till ambulans till platsen för hjärtstoppet. Eftersom det sker manuellt innebär detta att ambulansen måste stå still då personalen inte kan sitta bältad och köra HLT.

LUCAS frigör händer så att livräddarna kan fokusera på andra livräddande uppgifter. Dessutom behöver man inte längre kompromissa på livräddarens egen säkerhet och patientens blodcirkulation t ex när man flyttar patienten pre-hospitalt eller mellan avdelningar på sjukhuset, eller under ambulanstransport. Genom att använda LUCAS standardiseras kvaliteten på hjärtlungräddningen (HLR) och avbrotten kan minimeras.

Att utrusta varje ambulans med en LUCAS skulle innebära att en patient som behöver HLR kan få detta under färden och personalen i ambulanser frigör händer på andra livräddande åtgärder, samt kan sitta bältade under färden mot närmaste akutmottagningen för vård. Sverigedemokraterna vill att varje ambulans i Dalarna ska vara utrustade med en LUCAS.

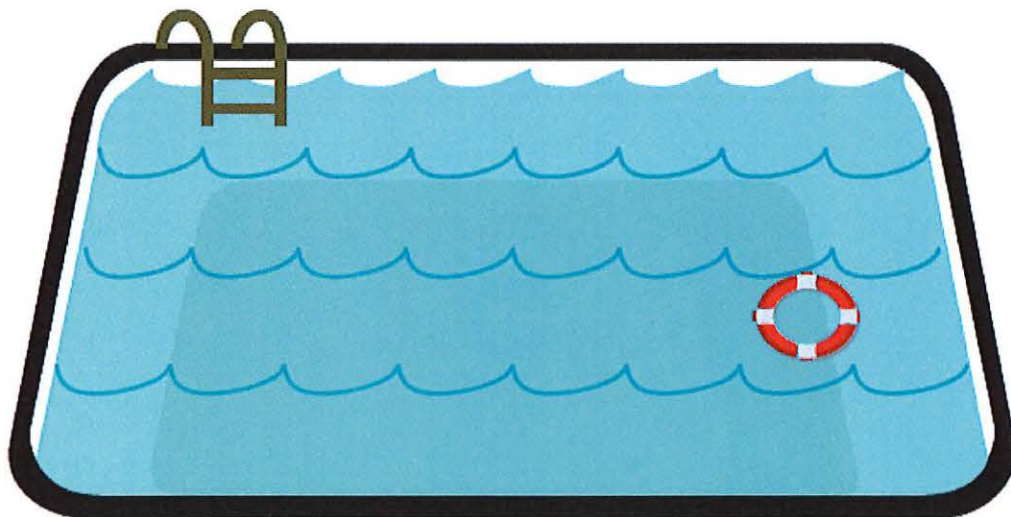
Bassängverksamheten

För många med ledsjukdomar är träning i en uppvärmd bassäng en nödvändighet för att kunna leva ett någorlunda normalt liv med studier, arbete, fritid, barn och familj. Den kan vara avgörande för att man överhuvudtaget ska kunna ta sig ur sängen.

Tillgången till vattenträning är med andra ord inte bara viktigt för livskvalitén, den kan även vara avgörande för om en person ska kunna fortsätta arbeta och slippa långvariga och kostsamma sjukskrivningar. De reumatiska sjukdomarna/ledbesvären är allvarliga och drabbar många, unga som gamla.

Över en miljon människor i vårt land har någon form av reumatisk sjukdom. 175-200 barn insjuknar varje år. Bassängträning kan i många fall också vara ett val för att kunna rehabiliteras efter t.ex. svåra olyckor.

Vi i Sverigedemokraterna vill att regionen genast startar en utredning där vi ser över alla tänkbara möjligheter till att återinföra dessa viktiga bassänger.

Folkhälsoarbetet

Hos Region Dalarna arbetar vi idag efter dessa mål för att främja folkhälsan:

En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård är ett av de viktigaste nationella folkhälsomålet som Region Dalarna beslutat arbeta med. Regionsplanen uppdrar till förvaltningarna att ansvara för att det hälsofrämjande arbetet blir en integrerad del av det vardagliga arbetet i hälso- och sjukvården.

Ett hälsofrämjande förhållningssätt kännetecknas av att stödja och motivera individen att ta eget ansvar för sin hälsa och förbättra den.

Exempel på hälsofrämjande och förebyggande insatser

- Motivationsbedömning och hälsosamtal
- Skriftlig ordination av fysisk aktivitet
- Tobaksavvänjning individuellt och/eller i grupp
- Samtal om riskbruk gällande alkohol och droger

Hälso- och sjukvården har en nyckelroll i folkhälsoarbetet gentemot befolkningen. Vården bidrar till mindre sjukdom, mindre handikapp och mindre smärta samt underlättar också för den kroniskt sjuke att leva ett bra liv.

Regionen har också ett ansvar för att informera om samband mellan hälsa, livsstil, och levnadsvillkor. Ett utvecklat samarbete mellan landsting, kommuner och andra (t.ex. frivilligorganisationer) är viktigt för ett framgångsrikt folkhälsoarbete.

Det övergripande målet för en bättre folkhälsa är att skapa förutsättningar för en jämlik och jämställd hälsa.

Vi vill förstärka dessa mål ytterligare med ett gemensamt folkhälsoarbete mellan kommunerna och regionen. Vi anser att detta är en stor och viktig del i vårt arbete, ett arbete som vi måste göra tillsammans. Folkhälsoarbete handlar om att påverka hälsan i delar av eller hela befolkningen och omfattar insatser som ska främja hälsan och förebygga sjukdomar. Arbetet grundas på kunskap om befolkningens hälsa och om sambanden mellan samhällets utformning och hälsa. Folkhälsoarbete är ett långsiktigt arbete och kräver samarbete över organisationsgränser och mellan landsting och kommun.

Utgångspunkten för nätverket är strategiska folkhälsofrågor ur ett lokalt och regionalt perspektiv, frågor som också är kopplade till den övergripande planeringen och hållbar utveckling. Vi vill att region Dalarna ska bidra ekonomiskt till att alla kommuner anställer en folkhälsostrateg samt att regionen skall anställa en koordinator/kontaktperson för dessa. Här kan vi sedan skapa en grund för kunskap om befolkningens hälsa och samarbeten över gränserna för att nå våra mål med en friskare befolkning.

Kultur och Bildning

Att Dalarna skall ha ett levande kulturliv och brett utbud av meningsfulla fritidsaktiviteter är viktigt för Sverigedemokraterna. Då vi ser att samhället polariseras och slits isär mer och mer kommer kulturen att bli allt viktigare som samhällskitt. En förutsättning för att öka tryggheten och sammanhållningen i Dalarna är att vi känner till våra rötter och ökar vår kulturtradition, först då kan vi se oss själva som en del i länet och känna den gemenskap som gör oss till de vi är. Det är även en förutsättning för att invandrare ska ha en möjlighet att integreras på riktigt. Kan vi inte visa upp vår kultur och identitet blir det mycket svårt att anpassa sig till svenska förhållanden.

Den djupaste roten till den svenska kulturens särart ligger i vår historia och i den natur och det klimat där den har vuxit fram. Mot denna bakgrund är det inte särskilt förvånande att vår kultur uppvisar stora likheter med våra nordiska grannländers. Den Landstingsfinansierade kulturen bör främst belysa den svenska och nordiska kulturen och det historiska arvet. För detta ändamål bör en kulturarvsfond instiftas. Där eldsjälar och ideella krafter kan belönas för deras kulturarvsfrämjande insatser i Dalarnas län.

Vi anser att Landstingets stöd till föreningar och projekt som har politisk agenda bör slopas och de som uppbär stöd från Landstinget idag bör granskas så att deras verksamhet är neutral.

Vi anser att en alltför stor del av kultur och bildningsnämndens resurser används till att finansiera smala, högst tvivelaktiga verksamheter, en översyn behövs över samtliga föreningar och projekt som erhåller ekonomiskt stöd från skattebetalarna.

Många av länets invånare upplever att det är stora förändringar och neddragningar inom hälso-sjukvården och att köerna växer. Svåra prioriteringar måste därför göras. Landstinget Dalarna är huvudmän till 3st folkhögskolor. I Sverige finns 154 folkhögskolor, varav 122 har andra huvudmän än regionerna. Vi anser att vi bör byta huvudmän för regionens folkhögskolor i Dalarna, för att omfördela resurser till välfärden.

Regional utveckling

Från och med januari 2018, bildas Region Dalarna och tar då även över en stor del av Länsstyrelsens ansvar för regional utveckling.

Inför det arbetet vill Sverigedemokraterna betona följande:

Dalarna har ett geografiskt läge som är relativt gynnsamt för investeringar. Vi befinner oss inte i det absoluta närområdet till Stockholm och kringliggande områden i snabb utveckling, men fortfarande så pass nära att vi för många investeringar torde framstå som ett rimligt alternativ. Samtidigt har Dalarna ett antal fördelar och möjligheter, som storstadsområdena har svårt att matcha:

- En levande kulturbygd
- Närhet till fjällen
- Fantastiska möjligheter till naturkopplad fritidsverksamhet såsom skid- och skridskoåkning, fiske, jakt, båtliv
- Lägre bostadspriser
- Möjligheter till bostad nära vatten eller i vacker miljö i övrigt
- Enklare pendlingsförhållanden, mindre bilköer, enklare parkeringar än i storstäder
- En välutvecklad befintlig industristruktur, där den tunga basindustrin ofta utgör basen, men där en lång rad andra företag frodas runt den tunga industrin
- Tillgång på stabil och välutbildad arbetskraft.

Alla de här fördelarna måste vi vårda och utveckla. När investerare besöker Dalarna ska de känna hur lätt det är att bo och leva här! Unga som bor här ska vilja stanna kvar här - eller återvända om de sökt sig ut en tid!

I dessa miljömedvetna tider är det lätt att bara se nackdelarna med bilar, men de utgör en förutsättning för livet i landsbygdsregioner som Dalarna! Vårt miljöarbete beträffande bilar får inte leda till att vi skapar bilköer eller försvårar för landsortsbor att åka in till centralorter. Vi verkar glömma att vi faktiskt pratar om barn som skjutsas till kvällsaktiviteter eller den ena parten i ett äktenskap som åker till jobbet i centralorten medan den andra arbetar på landet.

Under senare år har en rad 90-sträckor fått hastighetsbegränsningarna sänkta till 80. I många fall kan dessa återställas till 90, vilket för dagliga pendlare faktiskt spelar stor roll.

Centrumhandeln och turismen i flera av våra städer lider av onödiga trafik- och parkeringsbegränsningar - här bör Region Dalarna föra en dialog med kommunerna för att skapa förståelse för de negativa konsekvenser för regionen som detta medför.

Strandskyddslagen har luckrats upp något under senare år, och detta är tänkt att skapa bättre möjligheter för människor att bygga nära vatten. Detta är en stor fördel för Dalarna och kan leda till att mer unga bosätter sig utanför de största orterna, med åtföljande möjligheter för affärer, bensinstationer med mera. Regionen måste följa upp att såväl kommuner som Länsstyrelse arbetar i första hand stöttande och inte begränsande i den här frågan.

Dalarna behöver ett levande jord- och skogsbruk. Mat som serveras i regionens kök bör vara lokalproducerad, inköpskriterier behöver utvecklas i samverkan med kommunerna för detta syfte. Skogsbrukare behöver känna att de oftare får stöd från Skogsstyrelsen i Dalarna för att kunna utveckla sitt brukande, och att de drabbas av begränsningar betydligt mer sällan - regionen behöver samverka med Skogsstyrelsen för att utveckla denna uppmuntran konkret.

En viktig del av regionens utvecklingsarbete består i att i dialog med Länsstyrelsen och andra myndigheter skapa ett gemensamt och positivt arbete för att stötta företag och människor som vill utveckla Dalarnas näringsliv.

Utbildningar inom Dalarna behöver planeras gemensamt så att vi fokuserar på utbildningar till efterfrågat arbete och på arbeten som gynnar Dalarnas konkurrensfördelar.

Regionen bör uppmuntra kommunerna att ordna skolbesök till jord- och skogsbruk liksom övriga basnäringar.

Integrationssatsningar i Dalarna kan med fördel användas för att förstärka regionens attraktionskraft. Vi kan utbilda avbytare till jordbruket, ungsöksröjare och restaurangpersonal, för att nämna några. Vi kan ordna beredskapsarbeten för att skapa renare gator.

Våra satsningar (1000 kr)

Folkhälsoarbetet	5500
Bassängverksamhet	200
Hjärtkompressionsutrustning till ambulanser	2760
Lönesatsning AT-läkare, ssk, usk och sjukskrivningar.	27000
Satsning på primärvård samt lättakut i Ludvika	27000
Besparingar genom lönesatsningar och primärvårdssatsning	- 10000
Utredning personalbostäder	1000
Återgång till tidigare nattavtal	- 20000
Kultur och bildning – Stegvis avveckling av Folkhögskolorna	-10000

Flytt av ambulans från Leksand till Rättvik – här stödjer vi majoritetens förslag.

Driftbudget 2019, ramar per förvaltning (1000 kr)

1 Hälso- och sjukvårdsnämnd / Hälso- och sjukvård	Majoriteten	Förslag SD
	2019	2019
Landstingsbidrag föregående år	4 887 667	4 887 667
Prisuppräknning exkl hyror	101 297	101 297
Löner till centralpott inkl social avgifter	-77 787	-77 787
Hälso- sjukvårdsstrateg i kommunerna samt koordinator		5500
Utredning av återinförd varmbassängverksamhet		200
Hjärtkompr.utrustning till ambulanser		2760
Flytt ambulans från Leksand till Rättvik		
Lönesatsning AT-läkare, sjuksk, undersk.		27000
Satsning på primärvård samt lättakut i Ludvika		27000
Besparingar genom lönesatsningar och primärvårdssatsning		-10000
Riktat tillskott kirurgi	50 000	50 000
Asyl- och migranthälsan	-6 500	-6 500
Smärtmottagning/utredningsenhet		
	4 954 677	5 007 137
Landstingsbidrag föreg år, förmånsläkemedel	570 514	570 514
Indexuppräknning 3,6%	20 539 3,60%	20539
Summa förmånsläkemedel	591 053	591 053
Landstingsbidrag föreg år, högspec. vård	559 019 3,60%	559019
Indexuppräknning 3,6%	20 125	20125
Summa högspecialiserad vård	579 144	579 144
Summa	6 124 873	6 177 334

2 Landstingsstyrelsen / Hälsoval, beställarenhet	Majoriteten	Förslag SD
	2019	2019
Hälsovalsersättning föregående år exkl läkemedel	1 155 844 2,60%	1155844
Löne- och prisuppräkning 2,6%	30 052	30052
Patientavgifter	7 000	7000
Samverkan för god vård vid utskrivning	8 000	8000
Cellprover statsbidrag	4 000	4000
Summa hälsovalsersättning exkl läkemedel	1 204 896	1 204 896
Förmånsläkemedel föregående år	199 643 1,60%	199643
Indexuppräkning	3 002	3002
Medicinsk utveckling		
Summa förmånsläkemedel	202 645	202 645
Hälsoval, stab		
Ram föregående år	3 041 2,10%	3041
Löne- och prisuppräkning	64	64
Summa stab	3 105	3 105
Summa	1 410 646	1 410 646

3 Hälso- och sjukvårdsnämnd / Hörsel och syn Region Dalarna	Majoriteten 2019	Förslag SD 2019
Landstingsbidrag föregående år	59 901	59901
Priskompensation exkl hyror	1 242	1242
Avgår central lönepott	-891	-891
Sparkrav	-200	-200
Summa	60 052	60 052

4 Landstingsstyrelsen / Central förvaltning	Majoriteten 2019	Förslag SD 2019
Landstingsbidrag föregående år	324 906	324906
Prisuppräknig exkl hyror	6 823	6823
Avgår central lönepott	-8 978	-8978
Dalaflyget	400	400
Besparing	-900	-900
Utredning personalbostäder		1000
Återgång till tidigare nattavtal		-20000
Utökning tjänster HR och upphandlingsenhet	3 000	3000
Lokala hälso- och sjukvårdsberedningar	-3 078	-3078
Hälsa och välfärd	1 100	1100
Almi till regional utvecklingsförvaltning	-2 693	-2693
Landstingets tidigare medlemsavgift i Region Dalarna, till regional utvecklingsförvaltning	-6 968	-6968
Coompanion till regional utvecklingsförvaltning	-525	-525
Tjänst internationella och EU-frågor	-900	-900
St-tjänst Arbets- och miljömedicin	546	546
Summa	312 733	293 733

5 Landstingsstyrelsen / Finansförvaltningen	Majoriteten 2019	Förslag SD 2019
Pensionskostnader inkl löneskatt och förvaltning	786 000	786000
Internt påslag för pensioner schablon	-500 000	-500000
Interna räntor	-60 000	-60000
Patientförsäkring, premie	39 000	39000
Omställningsanslag	55 000	55000
Moms tandvård	-13 000	-13000
Oförutsett m m	34 946	34946
Medicinsk utveckling läkemedel	20 000	20000
Övergripande ram/Utvecklingsmedel	68 050	68050
Satsningar nationella överenskommelser	127 000	127000
Central lönepott inkl sociala avgifter	96 905	96905
 Övergångsersättning kollektivtrafik	 -14 407	 -14407
Hälsa och välfärd	-1 100	-1100
Kommunernas del av Almi	-3 418	-3418
Färdtjänstlegitimerig	-4 836	-4836
Övrigt (förändring löneskuld)	5 000	5000
Summa	635 140	635 140

000029

6 Fastighetsnämnden/Regionfastigheter	Majoriteten	Förslag SD
	2019	2019
Avkastningskrav	-24 200	-24200
Summa	-24 200	-24 200

7 Servicenämnden/Regionservice	Majoriteten	Förslag SD
	2019	2019
Avkastningskrav	-9 200	-9200
Besparing	-700	-700
Summa	-9 900	-9 900

8 Kultur- och bildningsnämnden	Majoriteten	Förslag SD
	2019	2019
Landstingsbidrag föregående år	153 046	153046
Prisuppräknning exkl hyror	3 199	3198,972
Avgår central lönepott	-2 034	-2034
Överföring regional utveckling barn&unga	-1 300	-1300
Ökad hyra Tallen Dalarnas museum	4 332	4332
Prioriteringar Kultur- och bildningsplan	2 000	2000
<i>Stegvis avveckling av regionansvaret för folkhögskolor</i>		-10000
Besparing total bidragsgivning	-400	-400
Summa	158 843	148 843

9 Tandvårdsnämnden	Majoriteten	Förslag SD
	2019	2019
Landstingsbidrag föregående år, folktandvård	206 006	206006
Prisuppräknning exkl hyror	4 326	4326
Avgår central lönepott	-6 030	-6030
Index specialisttandvård	600 3,80%	600
Kostnadsfri tandvård för unga upp till 23 år	4 500	4500
	209 402	209 402
Landstingsbidrag föregående år, tandvårdsstöd	35 432	35432
Prisuppräknning exkl hyror	744	744
	36 176	36 176
Summa	245 578	245 578
Avkastningskrav	-6 200	-6200
Besparing	-700	-700
	-6 900	-6 900

10 Gemensam nämnd Hjälpmedel Dalarna	Majoriteten	Förslag SD
	2019	2019
Landstingsbidrag föregående år	2 783	2783
Prisuppräknning exkl hyror	52	52
Avgår central lönepott	-51	-51
Summa	2 784	2 784

11 Patientnämnden	Majoriteten	Förslag SD
	2019	2019
Landstingsbidrag föregående år	6 068	6068
Prisuppräknning exkl hyror	126	126
Avgår central lönepott	-95	-95
Summa	6 099	6 099

12 Kollektivtrafiknämnden	Majoriteten	Förslag SD
	2019	2019
Ingående landstingsbidrag	578 113 2,60%	578113
Prisuppräknning	15 031	15031
Avgår till central lönepott	-1 090	-1090
Färdtjänstlegitimerig	4 836	4836
Summa	596 890	596 890

13 Regionala utvecklingsnämnden	Majoriteten	Förslag SD
	2019	2019
Ingående regionbidrag	21 644 2,60%	21644
Prisuppräknning	560	560
Coompanion	525	525
Almi företagspartner GävleDala AB	6 111	6111
Summa	28 840	28 840

14 Revision	Majoriteten	Förslag SD
	2019	2019
Revisionsverksamhet	6 500	6 500

9 547 978 9 571 438

Skillnad mot majoriteten
23460

000031

DRIFTBUDGET, tkr. Sammanställning

	Budget 2018	Plan 2019	SD 2019
Hälso- och sjukvård / Hälso- och sjukvårdsnämnden	6 017 200	6 124 873	6 177 334
Central förvaltning, hälsoval / Regionstyrelsen	1 358 580	1 410 646	1 410 646
Central förvaltning, övrigt / Regionstyrelsen	324 906	312 733	293 733
Hjälpmedel LD / Hälso- och sjukvårdsnämnden	59 901	60 052	60 052
Finansförvaltning / Regionstyrelsen	347 946	635 140	635 140
Fastighetsnämnden	-28 700	-24 200	-24 200
Servicenämnden	-9 200	-9 900	-9 900
Kultur- och bildningsnämnden	153 046	158 843	148 843
Tandvårdsnämnden	241 438	245 578	245 578
varav beställortandvård	35 432	36 176	36 176
Tandv.nämnden, avkastningskrav	-6 200	-6 900	-6 900
Kollektivtrafiknämnd	578 113	596 890	596 890
Patientnämnden	6 068	6 099	6 099
Revision	6 000	6 500	6 500
Gem. nämnd Hjälpmedel Dalarna	2 783	2 784	2 784
Regional utvecklingsförvaltning	0	28 840	28 840
Summa driftbudget	9 051 881	9 547 978	9 571 438